

ELŐFIZETÉS
 HELYSÉGEN:
 Egy évre ..... 24 korona.
 Egy hónapra ..... 2 korona.
VIDÉKEN:
 Egy évre ..... 28 korona.
 Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.
HIRDETÉSEK:
 4-basábas petty sor egyszer 20 fill.
 minden következőnél 16 fillér.
 Nyitási sor 10 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
 Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 357.
KIADÓHIVATAL:
 Aradi Nyomda Részvény-
 Társaság.
 József tereczeg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1906.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Péntek, március 23.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: Dr. Tenner Pál.**
- Az alvó városszabályozás.**
- Megszorított állapot.**
- Arad a leánykereskedés ellen.**
- Egy hisztériás kalandjai.**
- A felvajok királya.**
- A Fehér Kereszt kongresszusa.**
- A legsötétebb Aradmegyéből.**
- Börtönre ítélte aradmegyei bíró.**
- Veszedelemes kabáttolvaj Aradon.**
- Tenner Pál meghalt.**
- „Lámpavasára velük!”**
- Új kávéház Aradon.**
- Mollak Artúr elítélték.**
- A román ügyvédek elmtáblája.**
- Amiről beszélnek.**
- Tévedések vigjátéka.**
- A mikatikal sendülők a királyi Táblán.**
- Lebontott káivária.**
- Csarnok: Vojtek Chronica letartóztatása.**
- Irta: Przerwa Felmajer Kázmér.

Dr. Tenner Pál.

Arad, március 22.

Mi a hely, a hová szomorúságot jelentő betűnk kerülnek, gyászt visel. Parlamentek néha azzal tisztelik meg nagy halottaikat, hogy fekete posztóval borítják a helyet, ahol az elhunyt a törvényhozás küzdelmeinek részese volt. Mi is a gyászszal szólalunk meg e helyen, ahol az igazság harcát vívta csodálatos mélységű, élesen látó, biztos ítélettel az az

ember, aki már a halottak számát gyarapítja: dr. Tenner Pál.

Nem élt közöttünk, s mi, ez ujság munkásai, úgy érezzük, mintha közülünk szakadt volna el. Remete-magányából küldözte cikkeit, amikor valamely igazság a lelkének hurjaihoz ért, s megszólalásra készítette; és mégis, otthonosabbnak tudtuk itt, mint a mindennapos vendégeket. Nem a köznapi érintkezés teremti meg a közösséget az emberek között. Az, akinek hangja a szívünkbe talál, közelébb jut hozzánk a velünk egy szobában élőkénél. S azok az okos cikkek, amelyek az ő tolla alól kerültek ki, a hatásadászat minden eszköze, a hangulateltetés minden kísérlete nélkül kapcsolódtak a lelkekbe. Az érzés, amelylyel ezeket a cikkeket olvasták, nem az egyszerű érdeklődés volt, hanem az áhitat, amelylyel az igazság papját hallgatták.

Ma, amikor mindenkit a köztéren való szereplés tesz nagygyá, a nyilvánosság emel tekintélyűvé, szinte csodálatos volt az ő nagysága, mindnyájunk fölött való fensőbbsege, amelyet egyedül nagy szelleme, idealizmusa, igazságszerete adtak meg neki. Pályáját, az ügyvédséget, mindig úgy fogta föl, hogy abban a jognak fölesküdt, megalkuvást és önösséget nem ismerő katonájának kell lennie. A politikában, — amelynek harcait, amíg törekeny egészsége engedte, lelkesedéssel vívta, de a dicsőségből és jutalmaiból részt nem kért: —

a szabadelvűség bibliáját hirdette, magyarázta. Ennek a bibliának szellemében ítélte meg azokat az eseményeket, amelyek a szó vagy a betű sorompói elé hívták. A szabadelvűség neki nem az volt, mint a mai nemzedék nagy részének: ha kimondják, politikai jelszónál egyebet alig látnak benne az igazi értelmén alig gondolodnak. Tenner Pál ifjusága összeesett azzal a korrallal, amikor az alkotmányos élet tavaszán, a negyvennyolcas időkben született szabadelvű eszmék serdülő-korukat, kibontakozásukat élték Magyarországon. S a férfivá lett ifju a szabadelvűség iránt való nagy szerelmét megőrizte olyan tisztán, ahogy az legelőször fakadt szívéből.

S a betegszobában is, ahová hosszú évek szenvedései zárták, főlének emelte őt nagy ítélő ereje. Cikkei nem voltak pusztán az akaratörőnek címzett szavak, érvek, hanem az igazságok, a tudás, a törvények alapján gondosan, erősen felépített bástyák, amelyekben nem maradt egy sebezhető rés, egy megtámadható oldal se. Az igazságból, meggyőződéséből senkinek kedvéért semmit el nem alkudott, el nem hallgatott: ezért voltak olyan sziklaszilárdak az ő eszméinek várai.

Részekről-részekre bomlik a nemzet. A közpályán alig vannak, akiket a pártoskodás meghagy tekintélyeknek, s akikhez ne férköznenek a mindennapos támadások, akiket ne akarna lealacsonyítani az ellenpárton levők harci taktikája. S a közélet

Gondolat-töredékek.

Irta: Jörgné-Draskózy Ilma.

A messiások nem azért feszítettnek fel, mert új hitvallásokat akarnak felállítani, hanem azért, mert a régi eldöntéseket akarják megdönteni.

A szerencsétlen ember így sóhajt fel: nincs boldogság a földön! Pedig a nap azért ott van az égen, ha felhő borítja is.

Hit nélkül nem halni, de élni nehéz.

Hamlet afelett töpreng: „Lenni vagy nem lenni” — De azon is méltán töprenghetne: lenni és nem lenni.

Ha bünbe esik a gazdag: ember.
 Ha a szegény: gazember.

A bün nagysága mindig az illető vétkes lelki intelligenciájának fokától függ.

Azért a kannibál vérengzése kisebb véték, mintha közülünk valaki lelt az ereszről egy fecskéfészket.

Nem csak azok a kiválasztottak, akik a szépet alkotják, hanem azok is, akik azt élvezni tudják.

Mondd ezt a közmondást: „Nincsen rózsaszőlő nélkül” — egy optimistának és ő azonnal minden tövis mellett rózsát fog keresni.

Két férfilelek.

Irta: Ádám Éva.

— Hőfőhő galambom, édes kis virágom, olyan gyöngéden tisztá, illatos a te lelked, hogy beleszédült a fejem nagy tisztaságodba. Te olyan jó vagy. Olyan édes, bájos, mint a szerelem álma. Olyan remegő és szívhez szóló, mint a méla tekintetű őz, ha könyezik. Oh Istenem, ha te éreznéd azt, hogy ez a te erős, dacos büszke embered, milyen édes beteg a te jószágodnak! Milyen láncos rabja hangod remegésének, milyen elszedült rajongója lengő, hajló virágszál természetnek.

Annyit futottam a világban. Lidércfények után, meleg nélküli fények után. Olyan a férfi, mint a nagy-nagy gyermek. Ugy szeretjük a fényt, a csillogást. Csak hisszük, hogy okosak vagyunk. És az asszony nép merengő vagy számító perceiben megmosolyogja végtelen naivságunkat. Hízer példa van rá, hogy az asszonyi fufang megtéveszt. Nem vesszük észre és benne vagyunk a kigyóbüvölő hatalmában.

Tekinteted, mozdulatod ereje űz, hajt, vonz anélkül, hogy tudnánk is arról.

Olyan boldog rab nincs több a földön, mint én. Nem tudom hol, hogyan és mikor vesztetem el lelkemet. Nálad pihen az réges-régen. Olyan vagy te nekem, mintha messze világokból ismertelek volna, mikor először láttalak. Olyan jó melletted. Hinni, mint a gyermek. A te gyöngye törekeny lényed megkészszerzi az én erőmet. Tudom, hogy erősnek kell lennem, hogy te ne félj mellettem. Olyan jó, hogy te csak asszony, csak nő vagy, aki álmokat álmodik, aki nélkülem a sötétségtől is félsz. Rám szorulsz minden gondolatodban, remegsz, ha késve jövök haza, minden vágyad én vagyok. Olyan jó, olyan boldogító a te édes tudatlanságod. Nem ismered az életet, nem ismeri tiszta lelked a romlást, a sárosat, a bűndöst. A te világodban én vagyok minden. Az erő, az álmom, az ábránd, a költészet. Olyan jó, hogy semmit sem tudsz. Semmit, édes. Csak hű lenni, csak szeretni. Olyan jó, hogy nem tudod ezt a vonzalmat elemezni, széttegni, magyarázni, csak érezni. A lelkedet nem mérgezte meg a féltudás. Tudsz te még álmodni. A te előkelőségedet Isten adta a lelkedbe, ami megérzi, megsejti az illatot mindenben. Én édes virágom, én édes gyermekem. Te csak légy a természet vadvirága. Te csak ragaszkodj, vonzódj hozzám ha vidám, vagy sötét a sorsunk. Ne kérdezz angyalom, ne gondolkozz. Csak érezz és mosolyogj. Rám mosolyogj, rám nézz . . . A gond legyen az enyém. Tied az álmom, mely látványos ködben mutatja,

tragikumum még egyben megnyilatkozik. A mikor legjobban szükségét érezzük, akkor fogynak el azok az emberek, akikben hinni tudunk.

Az alvó városszabályozás.

(A megoldandó kérdések.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 22.

Nincs a vidéknek egyetlen intelligens nagyvárosa sem, amely fontos és a város külső, esztétikai fejlődésére kiható kérdésekkel szemben olyan indolens volna, mint Arad. Esztendő óta halljuk, hogy a várost szabályozni akarják, de tényleg még mi sem történt ebben a kérdésben. A szabályozási terv olyan sokáig készül, hogy mire készen lesz, — ismét újból kezdhetik, mert addigra egészen megváltozik a város képe. És amellet a szabályozási tervnél a magánérdekek olyan óriási tömege óhajtaná érvényesülni, hogy a városrendezés kérdését már előre megfeneklettnak kell tekintenünk. Pedig fontos kérdés ez.

Ebben a kérdésben igen illetékes helyről kaptuk az alábbi sorokat:

A városszabályozás a város életének egyik legnevezetesebb funkciója, s az intézéséhez nem elegendő a jóra való szorgalmatosság. Genialitás nélkül a városszabályozásból ne nyuljon senki, mert megnyomorítja a várost.

A városszabályozásról nem igen tudják nálunk, hogy miféle mesterség. Közönséges technikai bürokrata foglalkozásnak tartják még azok is, akik máskülönben szívesen szidják azt a sok hibát, amelyet a város szabályozói vagy negyven év óta elkövettek. A városszabályozásról másutt másképp vélekednek. Tudják róla, hogy élesztő, vagy nyomasztó hatással lehet a város életére, forgalmára, egészségügyére, gazdasági fejlődésére is. A műegyetemen külön tanulmány tárgyává tenném a városszabályozást. Legalább is annyit kellene foglalkoztatni vele a technikus fiatalságot, mint például a pályaudvarok tervezésével. A pályaudvar tervezésénél bonyodalmasabb, nehezebb, követke-

ményekben nevezetesebb, mert esetleg végzetesebb, a városszabályozás.

A községalapítók voltak a legokosabb városszabályozók. A maguk szükségéhez és lehetőségeihez mérték községük tervét. Mért, hogy később ezeknek a szükségességeknek és lehetőségeknek tekintetbe vétele megszűnik? És megszűnik a tervszerűség is, és megkezdődik a szeszély, az ötlet, s az egyéni érdek garázdálkodása. Ez a garázdaság a városok javarészt elrontotta. A városok elzergugosodtak. Jó ideig tartott, amíg a városstérképtől megint logikát követeltek. Egész sor modern szükségességek kellett sikkra szállni, hogy ez a követelmény érvényesülhessen. Párisban az utcai forrongástól való félelem bírta rá III. Napóeont, hogy a városnegyedeket széles, hosszú boulevardokkal keresztültszegje. És dominálónak lett a levegőre, célszerű közlekedésre, de még a szépségre való szükségesség is. A városszabályozónak ki kellett siégítenie ezeket az új szükségességeket. És jóvá kellett tennie a régi hibákat. A forgalom parancsoló urrá lett, szót kellett neki fogadnia. Szó: is fogadtak neki mindenütt, ahol belátták és megértették, hogy az újkor városában mi szerepe van az utcának. Megértették a terek és kertek szerepét is. Az utca a forgalom útja és a levegő csatornája lett. A városszabályozó nemcsak vonalakat húzott a térképen, hanem kikutatta a forgalom, a higiénia, a szépség szükségességeit, és kiszámította a szabályozás esetleges következményeit is.

Nálunk nem egészen így cselekedtek. Azok iránt, akik száz akadályllyal küzdvén, érvényesítették azt a főfogásukat, hogy a város szabályozásának hozzá kell járulni a forgalom könnyítéséhez, a közegészségjavításához és egész sor nagyfontosságú gazdasági szükségesség kielégítéséhez, amilyenek például a lakáviszonyok megjavítása, az ipar fejlesztése, a közlekedésnek mindenbóvá kiterjesztése, — hálásnak kellene lennünk.

Mennyi nagy földadat, mennyi hatalmas koncepció foglalkoztatná őket. A város részek átalakítása, a Maros hajózhatóvá tétele, a vasutak által ideözönlő bányai forgalom lebonyo-

lításának kérdése, az új indóház elhelyezése, Ujaradnak és a várterületnek Aradhoz való csatolása, de egész sor egyéb terv is izgatja bizgatja a nagyszabású városszabályozók fantáziáját. S az aktuális, a napi földadatok végzése, a szeszélyek, ötletek, erőszakoskodó érdekek visszaszorítása izgathatja a kötelességtudásukat. A városszabályozást áhítva óhajtuk, miután jó sokáig nagy okunk volt, hogy sikerében ne igen sokat bizzunk.

Megszorított alispán.

(Csanádmegye központi választmányából.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 22

Csanádvármegyében Cseresnyés János intézkedése nyomában meglehetősen megbénult az ellenállás. A kinevezett tisztviselők teljes rendben végzik dolgaikat s mivel a bármily irányban való rezisztencia a törvényhatósági autonómia felfüggesztését vonhatná maga után: nem is történik mostanság semmi különösebb. Ma azonban a vármegye központi választmányának ülésén ismét élénk összetűzések fordultak elő, melyekről makói tudósítónk a következő távirati tudósítást küldi:

Csanádvármegye központi választmánya ma délelőtt ülést tartott a jövő évi választói névjegyzékek összeírására kiküldendő bizottságok megalakítása céljából. Az ülésen Farkas László alispánhelyettes elnökölt.

Noha az ellenzéki tagoknak az ülésen való megjelenését nem igen várták, mégis valamennyi választmány tag megjelent. Ott volt Justh Gyula, Návay Lajos, Návay Tamás, Dóza Sámuel, Tarnay Ivor, Szűts János, Vertán Etele. Megjelent a szabadalvúpári Haász Antal is. A Cseresnyés-párt hívei közül Füzesesréy Kálmán és Bárdos Izso jöttek el.

Még az ülés megnyitása előtt érdekes jelenet játszódott le a teremben. Farkas László alispán ugyanis Daróczy Mátyással, a megye most kinevezett első aljegyzőjével jelent meg, akivel javában beszélgetett, mikor Tarnay

a fájdalomakat. Azt akarom, hogy mindent, mi a földön jó: egyedül tőlem nyerj. Ne kössön se hála, se szeretet másnak. Légy a lelkem lelke, álom bűbája, lelkem édes játékszere, hogy ha megtörte erőmet az élet harca: feledjem el, ami fáj. Minél gyöngébb vagy te, lelkem fehér virága: annál erősebbé teszel engem. Légy te a férfi életében mese, álom és virág, aki elringassa a fáradt férfi lelkét. Légy te bájosan gyöngé és gyöngéd, törékeny, mint a harmatos lilium és mosolyogjon a legszebb költészet, ahol te élsz, ahol te szeretsz édes kis virágom, hófehér galambom . . .

Fáradt vagyok. Mérgező és boszus. Valami ránehezül a lelkemre, nyomja, tépi kinozza. Mégis oly ürességet érzek itt benn . . .

Fél ember vagyok. Aki ép egészsé tenné lelkemet, aki összhangot simítana vad lelkem díszonás viharába: néma az és hideg.

Elnézem ennek a mosolygó asszonynak szende arcát, törékenyen bájos alakját. Szép. Elismerem. Hiszen ezekért szerettem meg és megszóítottam róla a tömör, tartalmas, gazdagon nehéz és mégis édes illúciót. Megálmodtam az álmot nagy boldogságunkról.

Most itt vagyok. Fázom. Fáradt vagyok. A lelkem szent tűzben ég. Fáradni, küzdeni akarok az emberiség szebb napjaiért.

És az az asszony, kibez lelancolt a sorsom: nem tud fölemelni, ha roskadok. Ő csak szeretni tud. De repülni, fölemelkedni, rögző utakon bolyongni: fél. Csak mosolyog mindig, ha öröm ér; csak sir, ha a bánat kinez. Olyan passzív lélek, olyan élettelen hábszerű valami. Ha akarok valamit: mint egy megijedt gyermek, rögtön engedelmeskedik. Kitalálja a gon-

dolatomat is. Mielőtt kimondanám, már teljesítette is. Ő csak asszony tud lenni. Asszonyt ezer meg ezeret talál a férfi, ha keres. Azért nem kell megházasodnia, hogy elérje.

Élettársat kerestem, aki tudatában legyen emberi egyéniségének, aki lelkileg érett legyen hogy megértse, ha leverte a küzdelem. Aki nek erős, hajthatatlan lelke legyen. Akarata, meggyőződése, elve, hite, tudása. Aki reprezentálni tudjon mellettem. Aki ne súlyodjon játékszerré a férfi szemében. Aki nálam nélküli és egész ember. Tőlem független egyéniség. Magas szellemi légkörben éljünk. Harcoljon vitakozókkal, bizonyítson. Csak finoman és lelkielőkelőséggel, nem pedig asszonyi nyelvelkedéssel.

Ne állja útját gyerekes gyávasággal nagystylű vállalkozásaimnak. Nekem hiába végzi el házidolgait példás rendben! Hiába törli le a port óránként a salonban, nehogy a vendég egy porzemet felfedezzen kutató szemével. Az én házom hiába ragyog a tisztaságtól. Az én lelkem idegen a saját otthonomban. Az asszonynak csak a kezemunkáját látja szemem, de lelkének melegét, magas felfogását nem érzi a lelkem. Amit ő elvegez a háztartásban: azt egy cseléd is megteszi. Rend, rend és tisztaság: ez kiabál rám minden zughól! Egész élethivatását ebben fejtí ki az asszony. Az ilyen asszony csak sablonos lelkű férfinek való. Nekem nem. Én nem cselédet, nem rabszolgát kerestem az asszonyban. Élettársat. Akire ha ránézek: a lelkembe lát. Erősít, biztat, bátorít. Aki nem érzi magát kisebbnek lelkileg nálamnál.

Ugy kinez az ő asszonyos tudatlansága. A lelke anyaga jó. De fénye, káprázatos csillogása nincs. Olyan, mint a csiszolatlan gyémánt. Az ő lelke arasznyi téren vibrál, álmai nincse-

nek. Neki elég, ha a konyhapénzből megtakaríthat havonta egy pár forintot. Ekkor már nagy a lelkinyugalma és nem bántja semmi. Ő nem tud engem a rögző utakon követni, nem tudna velem éhezve bolyongni a járatlan, virágtalan mezőkben. Az ő szemében N. N. a legjobb férfi a világon, mert minden délben, minden este automata pontossággal hazakerkezik, hogy az ételét megegye.

Ő nem képes azt megérteni, hogy a lázas, a munkás, a zseniális férfilelek beteggé lesz abban az örökös egyforma légkörben, amit az otthon nyújtani tud. A zsenialitásnak törvényei vannak, szeszélyei, amiknek törve, zuzva érvényesülniök kell. Annak szabadság kell! Nagy, szent, korlátlan. De nemes értelmű szabadság. Ez a szent szabadság azért megvédi a házi szentélyt, de a lelkének át kell ölelnie a világot. Ne rezdüljön egy fűszál, ne szálljon el egy illat, ne vesszen el egy hang anélkül, hogy lelke hangulatba ne simuljon azzal. Ne legyen bűn az asszony szemében, ha léptelmet nem hallja a rendes órában. Az én lelkem virágot, érzést, illatot szed föl azalatt itt is, ott is és a pihenés perceiben lelkem gazdagsága őt ringatja el . . .

De nem, nem! Ilyen lelki magaslaton ezer asszony közül egy áll. Aki barátja, pajtása, ideálja, játéka, gyönyörűsége vezetője, segítője, mindene tud lenni az ő emberének. A többi? A többi csak asszony, csak nő, aki kifáraszt kicsinyes világnézetével. És mig lelkemre ránehezül az ő tudásának szűk látóköre: lehunyt szemekkel megálmodom ezer virág illatát, megálmodom az asszonyt, kinek ismeretlen lényét szentségként imádja gyötrelmes vizióiban az én férfiúi és emberi lelkem egyaránt . . .

Ivor, az elmozdított aljegyző a terembe lépett. Tarnay szó nélkül elfoglalta a jegyzői széket. Farkas, az ülést megnyitván, a jegyzőkönyv vezetésével Daróczyt bizta meg, mire Tarnay felállott és indulatos hangon így szólt:

— Engem, mint a központi választmány tagját, maga a központi választmány választott meg jegyzőnek, tehát engem nem csaphat el se főispán, se senki! Követelem, hogy a jegyzőkönyv vezetését reám bizzák!

A jelenlevők helyeslése közben az alispán kénytelen volt Tarnaynak igazat adni s átengedni neki a jegyzőkönyv vezetését.

Dósa Sámuel beszélt ezután. Kijelenti, hogy az alispánhelyettest ugyan nem ismerik el törvényes faktornak, de tekintve, hogy a vármegye fontos érdekeiről van szó, eljöttek, hogy az érdemleges határozathozatal jogát maguknak biztosítsák.

Farkas László: Igenis, törvényes faktor vagyok!

Justh Gyula: Nem mondaná meg, ki előtt tette le a hivatali esküt?

Farkas László: A méltóságos ur előtt!

Justh Gyula: Hol van az a paragrafus, amelynek alapján a tisztviselő más előtt tette le az esküt, mint a törvényhatósági bizottság előtt?

Farkas László erre a kérdésre nem felelt, hanem előterjesztette az ülés tárgyát, mire a központi választmány megalakította a jövő évi képviselőválasztók névjegyzékét összeíró bizottságokat. A bizottságok elnökei lettek: a központi járásban Návay Lajos, a nagylakiban Schaller János ügyvéd, Battonyán Petrovics Mihály, az elmozdított főszoigabíró és a kovácsházai járásban Kövér Béla elmozdított főszoigabíró.

Ezután a központi választmány táviratilag üdvözölte Kövér Bélát és Spilka Antalt, az elmozdított tisztviselőket, kiknek a tiszteletére ma Mezőkovácsházán nagy bankettet tartottak.

Arad a leánykereskedés ellen.

(A lélekkufárok megrendezési szabályozása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 22.

Az emberhuskereskedésnek az az undorító manipulációja, mely különösen Magyarországra vetette ki hálóját, az utóbbi időkben mind sürübben vonja maga után a hatósági intézkedéseket. Ez különben igen természetes is, ha elgondoljuk, hogy Magyarországnak ugyszólván első helyen álló exportcikkek azokból a szerencsétlen leányokból telnek ki, akik hallgatva a vakító ígéretekre, lélekkufárok kezébe adják magukat. Szinte nap-nap után jönnek a hírek, — különösen a Balkánról, hogy micsoda felháborító gazsággal tartják rabszolgaságban az eltévelyedett magyar leányokat. És ez ellen nincs segítség: bukott nőkért nem ütnek ki diplomáciai konfliktusok.

A határrendőrség szervezésének egyik lényeges indítóoka a leánykereskedelem meggátolása volt. Most pedig Arad város törvényhatósága a maga területén szándékozik olyan szabályrendeletet életbe léptetni, amelylyel a modern rabszolgavásárnak elejét vehetné s egyuttal az éjjeli mulatóhelyeken alkalmazott leányokat is kimentené abból a középkori helyzetből, melyben alkalmazóik kiszámított ravasszággal tartják őket.

Aradon ugyanis 1870-ben rendezték utóljára a prostitucionális ügyeket. Azóta mi sem történt, úgy, hogy a később létrejött közegészségügyi törvénynek a mostani helyzet nemcsak, hogy meg nem felelt, de lényegesen ellentétben állott vele. Miután pedig a prostitució kérdései-

nek a törvény szellemében való rendezését elkerülni nem lehetett, a város már régebben foglalkozik egy megfelelő szabályrendelet megalkotásával. A prostitucionális bizottság már el is készült a szabályrendelet tervezetével, mely valószínűleg még e héten felülbírálat alá kerül a jogügyi bizottságban.

A rendelet szabályozza a rendőrségnek, orvosoknak és a nyilvános éjjeli mulatóhelyek tulajdonosainak helyzetét ebben a kérdésben. Különösen erős rendszabályokat tartalmaz azok ellen a mulatóhely tulajdonosok ellen, akik a nélkül levő leányokkal rendszeres kereskedést üznek, vagy akik ilyen üzelmeket, — hacsak ritkábban is, — megengednek maguknak. A szabályrendelet szerint ezeknek üzletétől egyszerűen meg fogják vonni az engedélyt.

Az ellen az abuzus ellen is intézkedik a szabályrendelet, hogy a női alkalmazottakat ne tarthassák vissza adósságaik fejében az ilyen rossz hírű üzletek tulajdonosai. Eddig ugyanis az a szokás dívott, hogy ezeket a szerencsétlen leányokat ugyszólván belekergették az adósságokba s azután mindaddig akaratnőküül rabszolgasorban tartották, amíg adósságaik le nem törlesztgette.

Mind ezen szégyenletes állapotok ellen igazán főszerű az erélyes és drákói szigorral rendelkező hatósági intézkedések életbeléptetésbe. Magában az, hogy eddig is megtűrte a város ezeket a gyalázatoságokat: olyan mulasztás, melyet az egyéni szabadság századában pírulva kell beismerünk.

Egy kisleány kalandjai.

(A hazugság öngyilkosa.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 22.

A következő, nem mindennapi történetet írják Bécsből: Ottakring kerületben a Kopp utcában kis fehérenmü-mosóintézte van Bartel Antalnak. A mindennapi kenyérért való harcban serényen támogatja férjét felesége és az egyszerű család boldogságát mi sem zavarta volna, ha Stefánia nevű leánykájuk nem okozott volna oly sok gondot. Az alig 14 éves kis leány tegnap öngyilkosságot kísérelt meg: a harmadik emeletről az utcára vetette magát. Három évvel ezelőtt a még nem is egészen nyolc éves kis leány eltávozott hazulról s több napon át távol maradt a szülei háztól. Szökése alkalmával két koronát lopott szüleitől. Mikor ismét hazatért, a szülők elővették a gyereket, de hiába volt minden szidás, verés, a leányka csak azt hajtogatta:

— Sztáni voltam!

És ez első esettől kezdve többször megtörtént, hogy a leányka el-elmaradozott a háztól, sokszor napokon keresztül és aztán teljesen lerongyolva és kiéhezve került haza. A szülők kétségheesése leírhatatlan volt, nem tudták, mittevék legyenek a gyerekekkel. Állandóan nem lehettek az oldala mellett, különben el kellett volna hanyagolniuk üzletüket, ami tönkre tette volna őket. A múlt év augusztusában Bartel Stefánia ismét eltűnt a szülei háztól. Elment az Alser-ut egyik üzletébe, amelynek részére atyja dolgozott és ott elbeszélte, hogy atyja megbetegedett és ezért husz korona előleget kért.

Mint hogy a kereskedő ismerte a leánykát, átadta neki a kért pénzt. Ebből három koronáért a kis leány egy kendőt vett magának, a többi nyalánkságokra költötte. Majd elhagyta Bécsel és gyalog Klosterneuburgba ment, ahol agyonra csigázva találták meg és kórházba szállították. És itt azt mesélte, a tíz éves gyerek, hogy atyja április 28-án meghalt és anyja a

tartományi törvényszék fogházában van. Kutatni kezdtek a dolgot iránt, s megtudva a valóságot, a szökevényt visszavitték Bécsbe a szüleihez. De pár napra rá ismét lopott a kis leány. Ezuttal egy korcsmában egy kocsiának az erszényét lopta el és ismét elhagyta Bécsel. Nagyszüleikhez ment, akik egy alsó-asztali kis városkában laknak és ezeknek felette romantikus történetet mesélt el a furcsa gyermek. És néhány nappal ezelőtt nyolcadikban történt, hogy a rendőrség hozta vissza a szülőkhöz a gyereket. Tegnap reggel az anyja pénztárcát talált a leánykánál, aki lopás révén jutott abhoz. Az anyja kétségbe volt esve; megeskette a gyermeket, hogy meg fog javulni és kérte, mondja meg, honnan lopta a tárcát. A leányka azonban konokul hallgatott. Az anyja ekkor megfenyegette, hogy ha haza jön az apja, megveri és ezzel lement a házban levő mosóüzletbe. A leányka az ablakhoz állt s várta, mikor jön atyja. Egy negyedóra múlva látta, hogy jön és az üzletbe megy. És itt elgondolta a gyerek: a mama most mindent elmond, a papa feljön és megver. Erre kinyitja az ablakot, felkapaszkodik az ablak keresztfájára és függve marad a levegőben. Az utcán azonban észrevették a leányka szándékát, egy szempillantás alatt csoportosulás támadt, ami figyelmessé tette a leányka anyját, aki erre kirohant az üzletből. Egy szivettépő kiáltás és a szerencsétlen anya ös:zeesik. Bartel is kisiet az üzletből és felrohan a lakásba. Mikor benyit a szobába, csak ennyit hall a lánykától:

— Apám! — a következő pillanatban a leányka elereszti az ablak keresztfáját és a mélységbe zuhan. Az utcán összegyűlt embereket a rémület fogja el. Felszedik a 14 éves életunt leánykát, aki csak kisebb sérüléseket szenvedett, teljesen eszméleténél maradt és csak annyit mond a körülötte állóknak:

— Fáradt, életunt vagyok!

A tolvajok királya.

(Aki ezer büntetést szereplője.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 22.

Megirtuk tegnap, hogy Kiss József pikáris csendőrszervező kilenc napon át tartó szakadatlan hajszá után Tövisen letartóztatott egy Aradon is ismert nagystíliú gazembert, Mandl Béla lugosi péksegéd személyében, akit aztán tegnapelőtt reggel Kolozsvárra vitt, hogy ott elkövetett lopásait és betöréseit kiderítse.

A csendőr foglyával a tegnap reggeli vónattal Dévára utazott s átadta a kir. ügyészségnek. Mandl Bélát öt év óta Európaszerte köröztek credménytelenül, mert évek során át számtalan ízben egéruat tudott nyerni a nyomozó közegek elől.

A nyomozás kezdetén még nem volt felderítve, hogy Mandl Béla ellen, nagyobb részben „ismeretlen tettes” ellen nemcsak Magyarország rendőrségei, hanem a német, a francia, az olasz és a svájci rendőrségek is betörésekért és lopásokért nyomozást indítottak, most aztán kiderült, hogy ez a nemzetközi betörő személynél több büntetést szereplője volt s így valóságos világrekordot ért el. Különösen a biciklilopásban ért el nagy eredményt, mert saját bevallása szerint csak Magyarországon nem kevesebb, mint 300 kerékpárt lopott el.

Mandl Bélát, aki különben jó családból származik és intelligens ember, a sok regényolvasás tette kalandszomjassá és bebarangolva Német-, Francia-, Olaszországokat és Svájcot, mindenfelé betörést, vagy lopást követett el és gyorsan tovább állott.

Nagy szerencséje mellett még az az előnye

volt, hogy csak társak nélkül „működött” és időközönként megengedett magának egy kis mulatságot, például színésznek csapott föl, vagy mint megirtuk, *Mária-Radán* barátcsuhába öltözve kereste föl a ferencendi papokat. A bírók lopást minden városban rendszerint utolsó nek hagyta s azzal aztán tovább állott. Alig lehet felsorolni bűneit, betöréseit és lopásait, annál is inkább, mert egy tized része sincs még felderítve. Az sincs kizárva, hogy vér is tapad a kezeihez, mert nem nagyon válogatott az eszközökben.

Legutóbb szintén kerékpáron menekült Mezőtúrról és két lovascsendőr üldözte. A nagyváradi felé vezető úton iszonyu hajsza keletkezett s végre is a lovak fáradtak ki és Mandl elmenekült. De már késő volt. Cseberből verderbe jutott, mert a piskii csendőrörsvezető nyomában volt és nem vesztette el, hanem Tóvisen, nyílt utcán letartóztatta.

Megmotozáskor nagyobb összeget találtak nála, sőt egy észrevétlen pillanatban *das hajfürtjei közé is aranyakat dugott*, de rajtavestett a fufangon s elvették tőle. A legutóbbi lužosi, szatmár-németi és piskii betöréseit szinte kérdés nélkül bevallotta, de a többi tetőnek bevallására a csendőrörsvezető csak hosszabb faggatás után tudta rábírní.

A legsötétebb Aradmegyéből.

(Elfogott rablóbanda.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 22.

A legutóbbi időkben mintha némi hanyatlás mutatkozott volna Aradmegye közbizonytalansága terén. Némely apró lázadástól, gyilkosságtól, lopástól és rablástól, dinamitmerénylettől és más tréfáktól eltekintve a megyében édeni csend uralkodott és az ügyesség megelégedéssel konstátálta, hogy ha kevéssel is, de általában csökkent a bűntevések száma. Ez azonban természetesen nem azt jelenti, mintha az aradmegyei rovott, vagy rovandó egyének istenfélő jámborsággal óhajtanák bűneiket expialni.

Sikerült fogást csinált tegnap is a kurticsi csendőrség, amely hosszas nyomozás után végre ártalmatlanná tett egy rablóbandát, amely hosszú idő óta garázdálkodott Aradmegye különböző vidékén. A banda feje *Dáskál* Stefan kurticsi lakos volt, aki négy társával állandó réme volt az uradalmaknak, ahol különös előszeretettel foglalkoztak a gabonaraktárak feltörésével.

A tél folyamán azonban, amikor a *soborsini* uradalomban próbáltak szerencsét, a cselédség észrevette őket s ez alkalommal a bandának *három tagját meglőtték*, mindezenek dacára azonban sikerült elmenekülniök. A lövések által okozott sérülés ez után jó hosszú ideig munkaképtelenné tette a betörőket, de mihelyt felgyógyultak ismét, munkához láttak, s mindjárt ott helyben tettek kísérletet s kirabolták *Mladin* Anna kurticsi kereskedő üzletét.

A rablás jól sikerült, de a rablók egyike a nagy sietségben az üzletben felejtette a kalapját, a másik pedig a baltáját. Ez a két bűnjel a nyomozó csendőrség kezébe került s ennek alapján csakhamar kézre kerültek a rablók. Legelőször is *Dáskál* Stefánt, a banda fejét tartóztatta le a csendőrség, akinél nagymennyiségű, a rablásokból származott bűnjelket találtak. A további nyomozás során megállapították a bűntársakat is, kiket aztán letartóztatták és valamennyit átadták a járásbírósnak, ahonnan ma az egész bandát bekeleérték az aradi kir. ügyesség fogházába.

Börtönre ítélt

aradmegyei bíró.

(A mondorlakai kiskirály.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 22.

Mondorlakon jó sorja van a bírónak. Először is: ő a bíró. Másodszor, neki kiváltságos jogai vannak, amelyekről ugyan nem szólnak a törvények, se Mondorlak statumai, de azért mégis szent és sérthetetlen jogok. Így többek között az egyházközségi választásoknál joga van neki részeg embereket a templomba vezetni és ott tüntetést rendezni, ami kiválóan kedves látvány az Uristennek. Szó, ami szó: még Vilmos császár is elmondhatná magáról, hogy, ha nem volna Vilmos császár, mondorlakai bíró szeretne lenni.

A bökkenő csak az, hogy a járásbíróságok nem igen respektálják az ilyen bírói jogokat s ezen különös tény miatt *Stefanucz* György bírónak legközelebb hat napra be kell vonulnia a börtönbe az alábbi eset miatt.

Stefanucz György bíró ur valamely községi választásból kifolyólag nagy adag haraggal volt eltelve *Bozgan* Juon mondorlakai lakos iránt. A közelmúltban épen a kocsmában mulatott a bíró ur, javában csapkodván már a földhöz a palackokat, midőn a szerencsétlen *Bozgan* betoppant az ivóba. A bírót fölértébb meglepte ez az időszerűtlen megjelenés és támolyogva bár, de bírói méltóságának teljes tudatában főrmedt rá a szerencsétlenre:

— Hogy mersz ide bejönni, gazember, mikor látod, hogy a bíró mulat idebent?

— Pálinkát akarok inni, hát azért! — felelte szellemesen *Bozgan*.

Ez a válasz részben meglepte, részint retentetes haragra ingerelte *Mondorlak* kiskirályát. Intett a velemulatóknak, akik megragadták az időmtalan feleselőt és merész ivben ki-röpítették az utcára. A bíró ur gyönyörködve nézte végig a lélekemelő esetet és kiadta rokonának, *Stefanucz* Dimitriennek a parancsot:

— Menj utána és üsd fejbe az én felelős ségemre!

A parancs rögtön teljesítésre is talált. *Stefanucz* kiment és a bíró felelősségére úgy fejbe vágta botjával *Bozgan*at, hogy elájult. Az utcán járkaló asszonyok vitték haza.

Ezért a kedélyes esetért állottak most a máriaradnai járásbíróság előtt a *Stefanuczok*. A járásbíróság mindakettőt 6—6 napi börtönre ítélte el, ami mindenesetre kellemetlen egy bírónak. *Stefanucz*nak azonban jobban fájt, hogy a költségekben is elmarasztalták s ezen igazságtalanság ellen felebbezett is.

A Fehér Kereszt közgyűlése.

(Kórházi-bizottság. — Iparpártolás.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 22.

Az aradi *Fehér Kereszt* gyermekvédő egyesület az utóbbi időben intenzív tevékenységet fejtett ki, hogy a *Neuman testvérek* által gyermekvédelem céljára felajánlott 60,000 koronás alapítványt mentől előbb rendeltetési céljára fordítsa, vagyis, hogy az olyannyira szükséges gyermekvédelem mielőbb felépítse. Az egyesület tudvalevőleg régebben kétszer, az idén szintén kétszer kért már a várostól ingyen telket, azonban a törvényhatósági bizottság mindannyiszor elutasító álláspontra helyezkedett, azt hozván fel indokul, hogy az egyesület által kért telkek, a miatt, hogy a kórházban hevenyfertőző betegeket is fognak ápolni, nem alkalmasak kórházi célokra.

A város intéző körei, különösen az előké-

szítő bizottságok, meglehetősen tájékozatlanok voltak ebben a nagyfontosságú kérdésben. Figyelmen kívül hagyták azt a nagyon is lényeges körülményt, hogy a létesítendő gyermekvédelem nemcsak fekvő betegek, hanem *bejáró, ambuláns betegek is lesznek*, akikre nézve — különösen a hideg, téli napokra való tekintettel — nem különbös az, hogy vajjon a kórház a városhoz közel, minden oldalról jól és rövid idő alatt hozzáférhető helyen van-e, vagy pedig messze, a forgalmon kívül eső helyen, a milyen volna például a városi közgyűlés által felajánlott, a kurticsi-ut mentén fekvő telkek bármelyike.

A *Fehér Kereszt*-egyesület, tudatában annak a nagy felelősségnek, a mely reája a telkek helyének és környékének kiszemelése körül járul, ragaszkodott ahhoz, hogy a kórház a bejáró betegek részére is alkalmas helyen épüljön fel. A város azonban egyszerűen negligálta ezt a lényeges szempontot, amelyet pedig más városokban annyira a szívükre vettek, hogy például *Nagyváradon* éppen erre való tekintettel a város közepén helyezték el a gyermekvédelem házat.

Nagy mértékben megnyugtató azonban az a tudat, hogy a gyermekvédelem ügye néhány nap előtt oly kedvező fordulatot vett, hogy kijelölés van rá, miszerint a kórház helyének kijelölése alkalmával ez a szempont is érvényesülni fog.

Az úgy illető állására való tekintettel, a *Fehér Kereszt* egyesület elérkezettnek látja az időt, hogy a *kórházi bizottságot* megalakítsa. Ennek a bizottságnak az lesz a feladata, hogy a kórház telkének megszerzése, építése, felszerelése, szabályzatának elkészítése, a szükséges fenntartási költségek iránt rendelkezék és általában a kórház materiális ügyével törődjék.

Az egyesület vezetősége *március hó 24 ikére*, szombat délután fél 4 órára a *vármegyeháza kistermébe* rendkívüli közgyűlést hívott össze, hogy a kórházi bizottságot megválassza.

Ugyanezen a közgyűlésen szóba fog kerülni a gróf *Károlyi* Gyuláné által megindított *iparpártolási mozgalom* is, amelynek megindításában a *Fehér Kereszt* egyesületnek is része volt.

A gyűlés eme két fontos és érdekes tárgya miatt a közgyűlés előreláthatólag nagyon népes lesz.

Az egyesület vezetősége a közgyűlés kapcsán a következőket közli:

A *Fehér Kereszt* egyesület szombati rendkívüli közgyűlése alkalmával kibocsátott meghívóban az idő rövidsége miatt nem lehetett még feltüntetni, hogy hol lesz a közgyűlés. Pótlólag értesítjük az egyesületi tagokat, hogy a közgyűlés és az ezt megelőző igazgatósági ülés a *vármegyeháza kistermében* lesz. Az előadások.

MULATSÁGOK.

(=) *Vendéglősök bálja*. Kedélyes és bizonyára fényes sikerű bálti mulatság lesz a Központban a jövő hó elején. Az aradi szállodások, vendéglősök, kávécsok és pincérek, az aradi pincér-szakiskola javára *április 4 én*, szerdán este a Központi Szálloda dísztermében hangverseny-nyel egybekötött táncestélyt rendeznek. A részletek megállapítása végett a rendezők március 25 én, vasárnap délután 4 órakor a Központi Szálloda télikertjében értekezletet tartanak, melyre a rendezőket ez uton is meghívja: *Pözl* Miksa, elnök.

Eötvös Bálint dr. bűnügyei.

(A vád és a védelem napja.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 22.

Eötvös Bálint dr. volt országgyűlési képviselőnek a budapesti ítélőtábla előtt folyó bűnpöre ma döntő fordulathoz ért: ma hallgatták ki Eötvös mentő tanuit és ma hangzottak el a vád és a védelem előterjesztései is. A tábla szombaton hirdeti ki ítéletét és ettől teszi függővé a vizsgálóbíró Eötvös szabadlábra helyezését a Günsberger-féle bűnügyben is.

(A szabadlábra helyezés.)

Ma reggel dr. Szlavák vizsgálóbíró kihallgatta Eötvös Bálintot, hogy aztán határozatot hozzon a fogsága kérdésében. Mikor Eötvös Bálintot egy börtönőr felkísérte a bíróhoz, már az előszobában várta a felesége és a védője, Káldor Gyula dr. ügyvéd. A kihallgatás nyomban kezdetét vette s annak során Eötvös újból csak amellett maradhatott, hogy az elajta szélhámosságokból őt Günsberger Gyula csapdát állított neki azért, hogy előbb pumpolja s aztán elárulja.

Arra, hogy Günsbergernek mestersége ez a galád manipuláció, már a védő is több esetre hivatkozott a bírósághoz intézett előterjesztésében fölemlítve, hogy a denunciató Günsberger rovott multu ember is, akit már többször ért büntetés. A vizsgálóbíró azonban ezt a körülményt, ami mindenesetre fontos dolog, nem vehette bizonyító okiratok hiányában valónak s megvárja, míg a rendőrségtől megkapja Günsberger törzskönyvi kivonatát. A védő tüstént a rendőrségre sietett, hogy a kért bizonyító írást mielőbb átküldjék a törvényszékhez.

Ha csak azt kell bizonyítani, hogy Günsberger csakugyan notórius csaló, Eötvöst bizonyosan szabadlábra helyezik. O ugyan egy tegnapi estilap hasábjain „büntetlen” előéletűnek mondja magát, de tanuk vannak az ellenkezőre: A legklasszikusabb tanuk ezek közt Gyenes Manó dr. ügyvéd, akinek irodájában a jeles ifju dolgozott. Gyenes azt állítja, hogy Günsbergert utóbb az ő jelenlétében ítelték el négy havi fogsárra s már előbb is elszenvedett tudomása szerint, amint arról meggyőződött, harminc napi fogságot. De sokat tudnak egyéb gazságairól ő is, mások is.

(A Kacziányné ügye.)

Eötvöst a kihallgatás után a kir. táblára vitték, ahol Frenreisz István tanácselnök elnöklése alatt folytatták Eötvös tegnap megkezdett bűnpörének tárgyalását. A vádlott mai is börtönőr kíséretében jelent meg a tárgyaláson, mert a vizsgálóbíró fogvatartása dolgában még nem határozott.

A tárgyalás tanukihallgatásokkal kezdődött. Az első tanu Darvas Béla, Eötvös egykori ügyvédsegédje volt, aki a szinleges életjáradéki szerződést Kacziány Károlynéval megkötötte. Darvas elmondta, hogy 1899-ben főnöke bemutatta Kacziánynét, mint sógorasszonyát, aki férjétől válik és vagyonát biztonságba akarja helyezni. Ez pedig csak úgy lehetséges, ha Kacziányné beperelteti magát. A felperes Darvas Béla lesz. A tanu beleegyezett és Eötvös mint a felperes ügyvédje végrehajtást is fogantatott Kacziányné ellen.

— Miért szerepelt ön mint felperes? kérdezte Frenreisz elnök.

— Mert Eötvös ellen, mint ügyvéd ellen feyelmit indítottak volna, ha saját nevében perel és a dolog kipattan.

— Az életjáradéki szerződést is az ön nevében kötötték meg?

— Igen, csak hogy én sohasem láttam a szerződést.

Burg Kornél dr., a második tanu szintén Eötvös segédje volt abban az időben és azt a szerződést, amelyen Darvas szerepelt, ő is aláírta.

A harmadik tanu Hegedüs Odönné, Eötvös anyósa volt, akinek férje Kacziánynénak testvére. Hegedüsne elmondta, hogy 1901-ben Kacziányné Budapestre jött az okmányok kicserélése végett és nagyon meg volt ijedve, mert azt hallotta, hogy Eötvös yachtja egy balatoni kirándulás alkalmával csaknem elsüllyedt. Kacziányné ekkor sopánkodott, hogy mi lett volna vagyonából, ha Eötvös a Balatonba fullad. Ha az öreg Eötvöshez fordulok kártérítésért — mondta Kacziányné — azzal fog kifizetni, hogy neki semmi köze az egészhez, mert Darvas nevű fia nincs. Azért jöttem, hogy az életjáradéki szerződést Eötvös Bálint nevére írjuk. Azt is mondta Kacziányné, — folytatta vallomását Hegedüsne — hogy nem bánja, ha pénze holta napjáig is Eötvösnel marad.

A szembesítésnél Kacziányné valószínűleg mondta ezt a vallomást és megmaradt amellett, hogy a szerződés szinlelt volt és sohasem bízta meg Eötvöst, hogy pénzét tetszése szerint felhasználhassa.

Az elnök ezután fölolvastatta a lakásán kihallgatott Hegedüs Odön vallomását, mely szerint az életjáradéki szerződés megkötésénél Hegedüs is jelen volt, azt Kacziányné előtt fölolvasták, aki ellene semmi kifogást sem tett.

Ezzel befejezték a bizonyítást eljárást és a perbeszédre került a sor.

Baloghy György főügyész helyettes a vád képviselőjében kijelentette, hogy a bűnpör erkölcsi tanulságait már levonta multkori beszédében, azért sem a bűnpör anyagával, sem a cselekmény minősítésével nem akar foglalkozni és csak azt jegyzi meg, hogy Eötvös nem csalást, hanem sikkasztást követett el. Az a kérdés most, hogy a vádlott és Kacziányné kötöttek-e életjáradéki szerződést? Az, hogy kötöttek volna, teljesen ki van zárva, mert Darvas nem tud róla, már pedig első sorban neki kellene tudnia. Igaz, hogy Eötvös a saját sógorasszonya vagyonát ragadta magához, de ezt záros határidőben vissza kellett volna adni. Való a sértett asszonynak az az állítása, hogy a pénzt azért adtak Eötvösnek, hogy a Pesti hazai első takarékpénztárnál gyümölcsözőleg helyezze el és csak később értesült Kacziányné arról, hogy Eötvös a pénzen kétes értékű takarékpénztári részvényeket vásárolt. Öt év óta folyik már ez a pör és Hegedüsnek csak most jutott eszébe vallomástételre jelentkezni. A vádlott bűnös és ezért el kell ítélni.

Ezután Edvi Illés Károly mondta el védőbeszédét. Szerinte első sorban azt kell vizsgálni, vajjon az életjáradéki szerződés szinleges vagy valódi volt-e? Ahol csak a panasz előadása áll szemben a vádlott tagadásával, ott az ítélet csak fölmentő lehet. A jelen esetben csak az a kérdés, hogy Kacziányné előadását, mely voltaképp a vádat tartalmazza, mivel tudja megerősíteni? Az ilyen vallomásnak mindenképp előtt teljesen korrektnek kell lenni. Már pedig Kacziányné vallomása nemcsak ellenmondásokat, hanem nyilvánvaló valótlanosságokat is tartalmaz. A vádlott apósa és anyósa, Hegedüs Odön és neje, az igazság hatása alatt vallottak és nincsen ok arra, hogy e vallomások igazságát kétségbe vonjuk. Fölmentő ítéletet kér.

Végül Eötvös Bálint dr. hangoztatta hosszabb beszédében ártatlanságát és szintén fölmentő ítéletet kért.

A királyi ítélőtábla szombaton délelőtti híradási ki az ítéletet.

„Lámpavasra velük!”

(Eltelt szociálistavezér.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 22.

Mikor a koalíció vezetői a mult szeptemberi megaláztatás után hazajöttek Bécsből, a főváros ellenzéki polgárai, karöltve az egyetemifjúsággal, fákiyásmenettel akarták őket megtisztelni. Ezzel egyidőben a szociáldemokraták pártja ellentüntetést akart rendezni s mert előre lehetett látni, hogy véres összeütközés lesz a dolog vége, a rendőrség mind a két tüntető felvonulást betiltotta. Az előkészületek idején a munkások Népszava című lapjában „Lámpavasra!” felírással egy cikk jelent meg, melyben a királyi ügyészség a büntetőtörvénykönyv 172. §-a szerint való írgatást látván, annak íróját, Buchinger Manót sajtópörbe fogta.

Ezt a pört ma tárgyalta a budapesti esküdtszék Doleschal dr. bíró elnöklése mellett. A vádhatóságot Varga József dr. királyi ügyész képviselte, védő Kadosa Marcell dr. volt. Miután az esküdteket kisorsolták, felolvasták az inkriminált cikket, melyből a következő részt adjuk:

Budapest munkásai készüljétek! Elnyomóltok szerdán este fákiyafény mellett akarják megünnepelni a nép elárulásának sikeres munkáját. Készüljétek, fogyetek ott ti is és dörögjétek fülükbe: Nem lesz addig nyugalom, míg a választói joga meg nem adjátok. Szembe kell szálnunk a népcsaló mánások, a földbirtokosok és gyárosok felbérelt hadával. Készüljétek! Lássuk csak, ha együtt vagyunk, mi lesz a lámpavassal!

Az elnök kihallgatta most a vádlottat, Buchinger Manó 30 éves magánhivatalnokot, a szociáldemokraták pártvezetőségének tagját. Kijelenti, hogy nem érzi magát bűnösnek.

— Mi vitte a cikk írására?

— A lapok csirkefogóknak és tolvajoknak nevezték a munkásságot, azt a vádat emelve ellene, hogy a tüntetések alatt kifosztotta az ékszerüzleteket. Az volt a céloim, hogy e támadásokkal szemben megvédjem a munkásokat.

— De ön ezen tulment. Izgatni szándékozott, herékről és naplopókról beszélt cikkében s azoknak lámpavasat kívánt!

— Izgatni nem akartam. Felhívásom csak arról szólt, hogy a munkások jelenjenek meg a tüntetésen és juttassák érvényre az általános választói jog eszméjét.

Bizonyító anyag nem állván rendelkezésre, a közzvádó rögtön bemutatta az esküdtekhez intézendő kérdést:

— A vádlott cikkében gyűlöletre izgatta-e az egyik osztályt a másik ellen?

A védő: Ez a kérdés heytelen. Meg kell jelölni, hogy a vádlott melyik osztály ellen akart izgatni.

Elnök: Tessék formulázni a kérdést, úgy, amint a védő ur kívánja.

— En ezt nem tehetem, mert azt tartom, hogy izgatás egyáltalán nem forog fenn. A kérdésnek általánosságban való feltevése azonban helytelen.

— De a védő ur, ha ellenvetése van, kell, hogy szintén szövegezen kérdést.

— Akkor csak így tehetném azt fel: Izgatott-e a vádlott a — csirkefogók osztálya ellen? Mert a cikk erről beszél.

Ügyész: Bocsánat, megvan említve benne a „népnyuzó mánások és földbirtokosok” osztálya.

A bíróság visszavonult tanácskozássra s megállapítván a kérdést, tüstént a perbeszédet következtek.

Ezután az esküdtek határozathozatalra vontak vissza s verdiktjökben bünsnek mondták ki *Buchinger* Manót az izgatás büntetésében. A törvényszék ezen az alapon *nyolc havi államfogháza és 200 korona pénzbüntetésre* ítélte el a vádlottat, ki az ítélet ellen semmisségi panaszt jelentett be.

Hollaky Arturt elítélték.

Schill József elégtétele.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 22

Erdekes bűnpörben ítélkezett a temesvári kir. törvényszék, mint büntető bíróság. *Hollaky* Artur ügyvéd, volt országgyűlési képviselő négy évvel ezelőtt Aradvármegye közigazgatási bizottságát és Aradvármegye főjegyzőjét, *Schill* Józsefet a miniszteriumnál feljelentette és feljelentésében súlyos vádakkal illette őket. A konfliktus *Hollaky* és a vármegye között egy iparvasuti bejárásnál keletkezett, amelyen *Schill* József elnökölt. *Hollaky* feljelentésével és vádjával annak idején sokat foglalkoztak a vármegyén.

A szabályszerűen lefolytatott fegyelmi eljárás során a vádak nem nyertek beigazolást, amiért aztán a közigazgatási bizottság és a főjegyző a nyert felhatalmazás alapján *Hollaky* Arturt rágalmazásért és becsületsértésért feljelentették az aradi kir. törvényszék büntető bíróságánál.

Hollaky Artur az aradi bíróságok ítélkezésének, miután Aradot közvetlenül érdeklő ügyről volt szó, nem volt hajlandó magát alávetni és más bíróság delegálását kérte. Kérelmére az igazságügyminiszter a temesvári kir. törvényszéket delegálta, amely, miután *Hollaky* Artur az előzetes védekezés jogait kimerítette, őt vád alá helyezte rágalmazás és becsületsértésért és az ügy főtárgyalását mára tüzte ki. A mai főtárgyaláson, amelyre Aradmegyéből sokan mentek át, *Hollaky* Arturt bünsnek találták *Schill* József és a közigazgatási bíróság ellen elkövetett rágalmazás és *Lengyel* Sándor dr. elleni becsületsértés vétségeiben és ezért a törvényszék összesen *háromszázhetven korona pénzbüntetésre* ítélte.

A bűnpör tárgyalásáról, amelynek kimenete iránt Aradmegye közönsége részéről a legnagyobb érdeklődés nyilvánult, az alábbi távirati tudósítást közöljük:

A temesvári királyi törvényszék büntető osztálya ma tárgyalta *Schill* József aradmegyei főjegyzőnek és Aradvármegye közigazgatási bizottságának *Hollaky* Artur elleni rágalmazási pörét. A főtárgyaláson *Gerdánovits* Sándor ítélőtáblai bíró elnökölt, szavazóbírák *Szász* János dr. és *Onody* Illés voltak. A vádhatóságot *Waniss* Dezső dr. királyi ügyész képviselte. *Schill* főjegyző *Dobroszlav* Péter dr. temesvári ügyvéddel jelent meg a tárgyaláson, amelyen az aradmegyei közigazgatási bizottság képviselőjét *Nachtnébel* Ödön aradi ügyvéd látta el. *Hollaky* védő nélkül jelent meg.

A tárgyalás megnyitása után *Hollaky* előadta, hogy nem érzi magát bünsnek, mert azok a vádak, amelyeket *Schill* és a közigazgatási bizottság ellen emelt, nem voltak egyebek, mint az évek folyamán át általa tapasztalt *rendellenességek*. Amikor ezeket szóvá tette, csak jogos kritikával élt és távol állott tőle bárkit is sérteni.

Ezután a tanak kiballgatására került a

sor. *Heppes* Aladár (b. főjegyző, *Patrovics* Arzén műszaki tanácsos és *Lovich* Gyula főszolgabíró vallomásaik során elmondták, hogy *Schill* és *Hollaky* között esztendőik óta ellenséges viszony állott fenn és hogy *Hollaky* minden lehető és lehetetlen alkalommal vádaskodott *Schill* ellen, akinek mindenképen ártani igyekezett. Innen származott ez a mostani pör tárgyéul szolgáló rágalmazása is.

Schill József főjegyző kérte a törvényszéket, hogy szolgáltatson elégtételt az ő megsértett becsületének. A belügyminiszter által elrendelt és pártatlanul lefolytatott vizsgálat teljesen rehabilitálta ugyan, de ezt az elégtételt a törvényszék ítéletének kell megpecsételnie azzal, hogy a vádaskodó *Hollaky* a törvény szigorával sújtja.

A pörre vonatkozó terjedelmes ügyiratok fölolvastása után a törvényszék a tárgyalás folytatását délutánra halasztotta.

A délutáni tárgyaláson a perbeszédre került sor. *Waniss* Dezső dr. királyi ügyész, *Dobroszlav* Péter dr. és *Nachtnébel* Ödön, a magánpanaszosok képviselői a vádlott elítélését kérték, mire *Hollaky* Artur hosszabb beszédben fölmentését kérte. Beszédében rámutatott arra, hogy a rágalmazás főkélléke a rosszhiszeműség, ez pedig távol állt tőle, rosszhiszeműleg semmit sem állított.

A törvényszék ezután tanácskozássra vonult vissza, délután öt órakor pedig kihirdette az ítéletet, mely szerint a törvényszék *Hollaky* Arturt a *Schill* József főjegyző és Aradvármegye közigazgatási bizottsága sérelmére elkövetett rágalmazásért *háromszáz korona fő és húsz korona mellékbüntetésre*, a *Lengyel* Sándor dr. főszolgabíró ellen elkövetett becsületsértésért pedig *ötven korona pénzbüntetésre* ítélte.

Hollaky a bűnösség kimondása miatt, az ügyész és a magánpanaszosok pedig súlyosbíttatás végett *felebbezést* jelentettek be.

Veszedelemes kabáttolvaj Aradon.

(A kávéházak veszedelem.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 22.

A temesvári rendőrség tegnap táviratilag értesítette az aradit, hogy Temesvárott az utolsó napokban valóságos tömegesen fordultak elő a kabáttolvajok. A kabáttolvajok úgy működtek, hogy rendszerint a legnépesebb kávéházakat választották ki működésük helyéül s ott az egyik bemenvén, szemügyre vette a kabátokat. Amelyik megletszett, azt egy őrizetlen pillanatban felvette s átadta az utcán várakozó társának, aki azután elillant vele.

Az aradi rendőrség még a délelőtti folyamán detektíveket küldött minden kávéházba, a titkos rendőrök útján hozva tudomására a kávéházaknak, hogy vigyázzanak, nehogy náluk is ilyen eset forduljon elő, mert a kabáttolvajok a temesvári rendőrség értesítése szerint *Arad felé vették útjukat*. Ezen kívül a rendőrség még olyan irányban is tett intézkedést, hogy a kávéházakat a detektívek figyeljék meg s azokat, akik gyanusnak tűnnek fel, tartásák szemmel.

Ezek az óvintézkedések azonban a szemfüles tolvajokkal szemben nem vezettek eredményre. A kabátok rémei tényleg Aradot szerezeltették meg látogatásukkal s ma már működtek is. *Két értékes kabátot sikerült ellopniok*: az egyiket a Központi kávéházból, a másikat *Kaufmann* Adolf könyvügynöktől a városi kávéházból. Mindkét esetet bejelentették a rendőrségnek, amely most nagy erővel folytatja a nyomozást a vakmerő tolvajok után.

Ami a legérdekesebb a dologban, a két gazemberben senki fia nem is sejteté a tolvajt.

Mindakettő igen elegánsan, szinte *feltűnő elegánsan* öltözködik s fellépés dolgában sem igen hagynak kívánni valót. Mindkettő középmagasságú, barna ember.

Miután nem tudni, hogy a két tolvaj eltávozott-e már Aradról s hogy esetleg nem ismétlik-e meg műveleteiket holnap is: mindenestre jó lesz, ha a kávéházba járók néhány napig maguk mellé akasztják s szem előtt tartják a kabátjaikat.

Uj kávéház Aradon.

(Az éttermek és kávéházak renoválása. — Modern helyiségek. — A Központi Szálló. — A Városi kávéház kibővítése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 22.

A Fehér Kereszt-szálló átalakítása folytán az aradi vendéglősök és kávéosok szinte versenyezve azon igyekeznek, hogy renoválással és kibővítéssel nagyvárosi színvonalra emeljék helyiségeiket. Több ízben fölpanaszoltuk, hogy Aradváros akárhány téren mutat örvendetes fejlődést, de vendéglők és kávéházak dolgában, a lüktető társas életnek e jellegzetes vonása tekintetében még harmadrangu vidéki városokkal sem vetekedhetik. Az Aradon megforduló idegenek nem győzhettek eléggé csodálkozni, hogyan felelhetnek meg ezek a nyilvános helyiségek a mi igényeinknek, amikor sokkal kisebb és jelentéktelenebb városokban is a közönség izlése és igénye jóval tágasabb, modernebb és nagyobb fényűzéssel berendezett helyiségeket követel meg.

A meginduló erős verseny, a közönség igényeivel való számolás most végre arra bírta az aradi vendéglősöket és kávéosokat, hogy helyiségeiket kényelmet és kellemes időtöltést nyújtó módon rendezzék be. Ezekről a külsőben levő átalakítási munkálatokról, amelyek Aradvárosát több, a kor igényeknek megfelelő nyilvános helyiséghez juttatják, az alábbi tudósítást adjuk:

A Szabadság-tér és Forray-utca sarkán, a Nádasdy-házban levő vendéglőt tulajdonosa, *Tóth* Eadre mintegy harmincezer korona költséggel egyrészt kibővíti, s hozzá a svájci terrasz-kávéházak módjára nagyszabású kávéházat és cukrászdát létesít. Ezeknek helyiségeül a mostani üvegterem fog szolgálni, melyet *Tóth* egyfelől a Szabadság-téren levő utcai frontig és másfelől a kerthelyiség hátsó kerítéséig meg fog hosszabbítani. Az éttermet csupán egy hatalmas üvegfal választja majd el az óriási kávéházi helyiségtől, melyhez *Tóth* kényelmes játéktérmet és szeparékát is épített. A berendezésnél a tulajdonos érvényesíteni fogja azokat az értékes tapasztalatokat, melyeket sok évi külföldi tartózkodása alatt a közönség kényes igényeinek kielégítése terén szerzett.

A *Fehér Kereszt* szállónak új bérője, *Braun* Gusztáv által tervezett gyökeres átalakításán kívül a *Központi szálló* is nagyobb átalakulás előtt áll. *Nagy* Lajos bérő a szomszédos *Fischer* Elizabéle palota első emeletének egy részét is kibérelte és tíz vendégszobát csinált belőle. A szállóban levő kávéházat pedig az *Andrássy-uti* üzleti helyiségekkel kibővített.

A *Városi kávéház* bérője, *Masanszker* Alfréd is szűknek találja helyiségét a közönség befogadására. *Masanszker* ezért tárgyalásokat kezdett *Variassy* Lajos h. polgármester, gazdasági tanácsnokkal a kávéház mellett levő *Kánya* féle sörczarnok kibérlése ügyében. A kávéház előtti terraszra a vasrácsok közé gurahonci cementből készülő művészies díszítéseket terveznek, melyekhez a gurahonci gyár ingyen adja az anyagot.

Kisebb renováláson fog keresztülmenni *Schuch Ferenc Millennium* vendéglője is, melynek terraszja előtt a járdát tulajdonosa saját költségén mintegy másfél méternivel kiszélesítette.

Ezeket az átalakítási munkákat már a közeli napokban megkezdik. Általuk sok aradi iparos tekintélyes keresményhez jut, a város közönségének pedig módja lesz az eddigi füstös és kényelmetlen helyiségek helyett elegáns és kényelmes vendéglőket és kávéházat látogatni.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A világi kaszinó f. hó 18 án tartotta évi közgyűlést. A jelentések után a tisztikar megválasztása következett. Elnökké szavazás mellőzésével egyhangúlag *Bohus Lajos* báró választott. Igazgató: *Török Árpád*, ügyész *Zéka Zdenko* dr., pénztárnok; *Bódi József*, jegyző *Krasánssky Péter*, háznagy *Török János*. Választmányi tagok: *Szarka János* dr., *Varián József*, *Talfert Ferenc*, *Faragó István*, *Kriván János*, *Németh Károly*, *Halászi Béla* és *Fegyverneki Albert*; póttagok: *Novák Kornél* és *Bogdán János*.

A mikalakai zendülők a királyi Táblán.

(Félmentő ítélet.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 22.

Mikalakán mindig nagy volt a virtus és sűrűn adódtak elő véres verekedések. Csak ezen a héten történt, hogy előbb elverték a mikalakaiak az Aradhegyajjal motoros vasút munkásait, majd tegnap a képviselőtestületi választásokkal kapcsolatban félholtra vertek két községi rendőrt. A véletlen úgy hozta magával, hogy éppen most, amikor ezek a véres esetek foglalkoztatják hatóságainkat, a nagyváradi kir. tábla előtt is tárgyalásra került egy két év előtti hasonló eset és a tábla félmentette a vádlottakat.

Még 1904. év tavaszán történt, hogy *Budai és Kovalek* csendőrök Mikalakán való szórakozásuk közben a falu legényeivel összetűztek és a feldühödött nép támadásai elől csak futva menthették meg életüket.

Okot az összeütközésre az adott, hogy a szolgálatban nem levő csendőrök beleavatkoztak a korcsmában mulatozó fiatalság jelentéktelenebb civakodásába. Valami *Tudur Nucu* nevű társukat nem állhatták a fiatalok és a táncból ezt kiakaszták. *Tudur* a történetesen a faluban időző két csendőrhöz fordult panaszával, kik erre a korcsma elé vonulva, *hívni vádál és korbáccsal* kezdték kezelni a panaszlottakat. A megijedt legények egy udvarba menekültek, de a csendőrök utánuk menve, az elbujt emberekre kardjukkal támadtak és közülök kettőt meg is vágtak. A legények erre *vasvillát és fejszét* ragadtak és a csendőröket az udvarból kiűzve, követve a falubeliek nagy tömegétől, most már ők léptek fel támadóik ellen fenyegetőleg. A két csendőr csak nagy nehezen birt a felizgatott nép dühe elől kerékpáron elmenekülni, mialatt többen sebet kaptak.

Ezen esetről kifolyólag állottak *Nadabán Petru* és társai hatóság elleni erőszak büntetével vádolva büntető eljárás alatt. Az aradi kir. törvényszék a *Kertész Miksa* dr. által védett vádlottakat, enyhítő körülmények figyelembe vételével, több heti fogházra ítélte.

A nagyváradi kir. ítélőtábla tegnap vette elbírálás alá a védő által banyújtott felebbezést és a törvényszék ítéletének megsemmisítésével, vádlottakat a jogos önvédelemnek félelem és megzavarodottságból történt túllépése indokából félmentette. Az ítéletben a kir. főügyész is megnyugodván, jogerőre az emelkedett.

Tenner Pál meghalt.

(1852—1906.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 22

Széles körben mély részvétet keltő, lesújtó gyászhir kelt szárnyra ma este Aradon: *Tenner Pál* dr. ügyvéd, Aradváros tisztelbéli főjegyzője, az aradi ügyvédi kar legjelesebb és legismertebb nevű tagja, hosszas és kínos betegség után, 54 éves korában ma este 8 órakor meghalt.

A halál híre nem jött váratlanul, mégis megrendítőleg hatott az elhunyt nagyszámu tisztelőire és barátaira. Az ügyvédi kar gyászában Aradváros egész társadalma osztozik, gyászolván a város egyik jeles fiát, kristályjelleme, talpig derék, igaz embert.

(Betegsége és halála.)

Tenner Pál dr. halálának híre ma este kevéssel nyolc óra után terjedt el a városban s minden körben őszinte, mély részvétet keltett. Az ismerősök, akik tudomást szereztek a gyászos hírről, a halottas házhoz sieltek és kifejezték részvétüket a zokoró családtagoknak.

A halál híre nem jött váratlanul. *Tenner Pál* dr. már tíz-tizenöt éve betegeskedett, azóta teljesen visszavonultan élt s az utcára egyáltalán nem járt, az ismerősök pedig egy hét óta tudták, hogy állapota válságos és reménytelen. Fiatal korában is gyenge, beteges szervezetű volt; diákkorában már jelentkeztek rajta a szívbaj tünetei, de mindig mérsékelni tudta magát és vigyázott az egészségére. Mintegy husz év óta súlyos szívbaj gyötörte, azóta nem is tudott erőre kapni. Annak idején néhai *Pollák Gyula* dr. kezelte nagy gondnal és haláláig mellette volt *Leitner Ernő* dr., aki gyermekkori barátja volt s akihez teljes bizalommal vonzódott. Háziorvosa az utóbbi években *Werner Miksa* dr. volt, s a legutóbbi napokban *Leitner* és *Werner* alig távoztak el az ágya mellől.

Hosszu betegsége alatt *Tenner Pál* dr. rendkívül sokat szenvedett, de nagy lelki erővel viselte szenvedését s akárhányszor még ő vigasztalta környezetét. Két hét előtt nagyon rosszul lett és azóta irtózatossá vált a fájdalom gyötörték, de kimulása csöndes volt és fájdalom nélkül. Tegnap, szerdán éjjel nem tudott elaludni, de ma reggel 4 órakor mély álomba merült. Nem is ébredt fel többé. Erősz napon át a udván az orvosok szak datlanul ágya mellett voltak. Tudták, hogy a vég közeleg, mert agyvizenyőt konstatáltak a betegen. Egész napi eszméletlen álm után, ma este 8 órakor, alvó állapotban kilehelte lelkét *Tenner Pál*. Egy mély lélegzet után megszűnt a szíverése s az orvosok konstatálták a halál beálltát.

A családtagok zokogva álltak körül a halottas ágyat, amelyet még az est folyamán felkerestek a lesújtott barátok is. A holttestet holnap helyezik ravatalra *Tenner Deák Ferec* utcai lakásának ebédlőjében.

(A részvét és a temetés.)

A temetés iránt a család úgy intézkedett, hogy vasárnap délelőtt legyen a végtisztesség, de ez a terv megváltozott.

Este 9 órakor megjelent a halottas házban az ügyvédi kamara titkára, *Schütz Henrik* dr., aki tolmácsolta részvétét és azt az óhaját fejezte ki, hogy ne vasárnap délelőtt tartassék a gyászszertás, mert akkor tartja rendes évi közgyűlést az ügyvédi kamara s így a kartársak akadályozva vannak a megjelenésben. Ez okból úgy állapodtak meg, hogy a temetés e hó 25 én, vasárnap délután 3 órakor lesz a *Deák Ferenc* utca 33. számú Helm féle házból.

A gyászszertartást *Rosenberg Sándor* dr. főrabbi végzi s a kartársak részéről is lesznek bucsuztatók. Az ügyvédi kamara nevében valószínűleg *Keresztész Gyula* dr., Aradvármegye főügyésze mondja a háznál a gyászbeszédet, a temetőben pedig a barátok részéről is elbucsu-tatják az elhunytat.

A részvét, dacára a késő esti időnek, már ma imponáns mértékben megnyilatkozott. Tömegesen keresték fel a rokonok, barátok és ismerősök a gyászházat s virággal borították a halottas ágyat. *Tenner Pál* ifjvori barátai és kartársai körében különösen mély fájdalommal keltett a gyászeset. Az ügyvédi kamara vasárnap közgyűlésén is megemlékezés történik a kamara kiváló tagjának elhunytáról, a temetésen testületileg jelennek meg az ügyvédek és diszes korszorut helyeznek a ravataira.

(Élete és működése.)

Tenner Pál dr. 54 évet élt. Az aradmegyei *Simándon* született 1852-ben, ahol édesatyja, *Tenner Jakab*, a *Bittó-féle* birtokon gazdálkodott. Középiskoláit Aradon végezte a minoriták gimnáziumában s már itt feltűnt a tehetségével. Mindig jeles tanuló volt és rajongott az irodalomért. A gimnázium önképző körének ő volt a vezetője, mint egész fiatal ember írogatott költeményeket és szónoki tehetségével is feltűnt. Az egyetemet Budapesten végezte s ott is hamar szerepet játszott a jogász ifjúság körében. A legjobb körökben megfordult, de mivel a betegség csirája már benne volt s a szívbaj időnkint elhatalmaskodott rajta, minden mulatságtól tartózkodott és inkább a tanulmányainak élt. Egyetemi tanulmányait Bécsben egészítette ki s mint fiatal ügyvéd, a 70-es évek végén telepedett le Aradon.

Mint ügyvéd hamarosan a legjelesebb körökben ismertté tette a nevét. Az egészen fiatal fiskálist már a legkiválóbb jogászok között emlegették. Kereskedői körökben különösen nagy népszerűsége tett szert s irodája egyszerre felvirágzott. Nevezetes volt különben arról is, hogy kitűnő tulajdonságaival, szellemességével és szeretetreméltó modorával maga köré tudta gyűjteni az akkori fiatalságot. Beteges hajlandósága folytán nőülésre sohasem gondolt, de a családi élet iránt vonzódott. Édesatyja elhalván, anyjával együtt lakott s az ő barátságos otthonukban volt annak idején a város fiatalságának legkedvesebb találkozó helye. Édesanyját, a szeretetreméltó és figyelmes háziasszonyt általában „*Aite Frau*”-nak szólították a szíves baráti körben. Anyja rajongásig szerette a fiát és szerető gondnal ápolta betegségében, egészen néhány év előtt bekövetkezett haláláig.

Tenner Pál csaknem mindig társas-irodát tartott valamelyik kollegájával. Annak idején *Szabó* (Sonnenfeld) *Károly*lyal együtt vette át a *Csörin*-irodát, majd amikor szétváltak, *Mittler* *Izidor* dr.-ral volt egy ideig közös irodája. Később *Steinitzer Félix* dr., az ügyvédi kamara titkára volt a társa irodájában s egyúttal legbizalmasabb barátja is, akihez szíve egész melegevel ragaszkodott. Hü barátja az utóbbi években szintén súlyos betegségbe esett s mikor ez év elején, alig néhány héttel ezelőtt meghalt, a nagybeteg *Tenner Pálnak* egy ideig nem is merték ezt megmondani; később mégis kiméletesen tudomására hozták *Steinitzer* halálát s ez a hír lesújtólag hatott rá. Valószággal megrendítette a gyászhir s attól az időtől fogva súlyosbodott a baja. Már *Steinitzer* betegsége idején s halála után is *Szegő Hugó* dr. látta el *Tenner* irodájának teendőit. *Szegő* dr. vasárnap értekezett a nagybeteggel utóljára s akkor még igen élénken érdeklődött peres ügyei iránt, melyekre mindig lelkiismeretes gondot fordított.

Nagy klientúrája volt, a legbonyodalmasabb pereket is eredményre vitte s akárhányszor a kollégák is kikérték tanácsát. Jogtanácsosa volt az „Aradi gyártelep” részvénytársaságnak és a „Széchenyi-gőzmalom”-nak.

Hosszabb ideig a közéletben és a helyi politika terén is előkező szerepet játszott Tenner Pál. Két ízben választotta városatyává az I. kerület. A 80-as évek elején, mikor a városatyák számát szaporították, jutott első ízben a törvényhatósági bizottságba öt éves mandátummal, majd újra megválasztották a következő hat éves ciklusra. A torony alatt, a közgyűléseken valósággal irányadó szereplése volt. Szókimondó ember volt és jeles szónok, aki minden alkalommal a város érdekében emelte fel szavát és sok életrevaló eszmét vetett fel. A törvényhatóságban való szereplését azzal tüntette ki még *Tabajdy* Károly főispán, hogy Aradváros tiszteletbeli főjegyzőjévé nevezte ki. A politikában a szabadelvű pártnak volt rendíthetetlen híve. Leikes pártember volt, aki szívesen kivette részét a küzdelmekből. A *Chorin* féle választásnál ő volt a párt irodavezetője, tevékeny részt vett 1882-ben a *Náray—Kövér* Gábor-féle választási harcban, majd 1884-ben a *Falk—Müle*k választásánál vitt vezérszerepet. *Bonts* Döme elnöksége idején ő volt a szabadelvű párt alelnöke, vezetője és lelke.

Tíz tizenöt év óta, amióta betegeskedett, teljesen visszavonult a politikától. Remete életet élt, őshova sem járt nyilvános helyekre, de barátai szívesen felkeresték a kiváló jó kollégát. S bár ő szorult volna vigasztalásra, az ügyes bajos dolgaikkal hozzáfordulokat ő vigasztalta nagy szívósággal. Szenvedélyes szőlősgazda volt és a lapokban igen alapos szőlőgazdasági cikkeket írt. Kovaszincen a *Scherfeneder*-féle szőlőt vette meg, ahol várszerű kolnát emeltetett s nagy büszkeséggel mondogatta: „az én házam, az én váram.”

(Irodalmi tevékenysége.)

Mint említettük, Tenner Pál dr. mindig nagy szeretettel vonzódott az irodalomhoz. Rendkívül olvasott ember volt és nagy nyelvismerettel bír. Az írogatást dlák korában kezdte és folytatta, mint fiatal ügyvéd. Abban az időben kezdődött a mozgalom a vértanúk emléksobrának felállítására s a szobor alap javára megjelent Aradon egy széles körben elterjedt könyv, mely a *Kegyület Hangok* címet viselte. A könyvet három lelkes fiatalember: *Lukácsy* Lajos, *Marschall* Lajos dr. és *Tenner* Pál dr. szerkesztették s nagyobb részben ők is írták, igen szép összeggel gyarapítván a szobor-alapot. Irodalmi ambícióinak Tenner Pál a leglázásabb dolgai közepette is mindig áldozott. Szorgalmasan írogatott tárcákat az *Alföld* be, de nemcsak a szépirodalom vonzotta, hanem a jogi irodalom terén is figyelemreméltó munkásságot fejtett ki, szaklapokban vitatta az aktuális jogi kérdéseket, rendkívül elméleti és meggyőző erővel. Ez jellemezte később publicisztikai működését is.

Az utóbbi években állandóan az *Aradi Közlöny*-nek írta cikkeket, a melyekben a politikai események fölött állást foglalt. Különösen akkor jelentek meg sürűen vezércikkkel, amikor a katonai kérdések mind jobban előtérbe toultak s az ismeretes komplikációkat magukkal hozták. Ezek majd minden jelentősebb főzisanál kifejtette nézetét az *ezlex választások* elrendelése, a *hárszabályok* kérdése fölött. Cikk-sorozata jelent meg a *vezérlési és vezénylési nyelv* kérdésében, melyekben a szabadelvűpárt álláspontjának igazára csoportosította az érveket, törvények magyarázatát. Utolsó cikke a múlt év október 1-én jelent meg *Király és Nemzet* címmel, amely valósággal kisebb köz-

jogi tanulmány az alkotmány s két szervének egymáshoz való viszonyáról. Nemrég az *általános választási jogról* akart írni, mielőtt azonban ehhez hozzáfoghatott volna, baja súlyosabba fordult s képtelenné tette a munkára.

Tenner Pál nemrégiben Heine *Dalok könyve*-ből lefordította a legszebb verseket és kiadta egy kötetben az aradi Kossuth-szobor javára. A könyv jövedelméből csaknem 1000 kor. jutott a hazafias célra s a Kossuth-asztaltársaság épen tegnapielőtt választotta tiszteletbeli tagjává Tenner Pált.

(Családja.)

Tenner Pál, mint említettük, sohasem nősült és agglagény sorban halt meg. Atyja, *Tenner* Jakab régebben elhunyt, édesanyja öt-hat év előtt költözött el. Három testvére közül egyik fivére: *Zsigmond*, Amerikában élt, ahol nagyobb vállalatai voltak s négy év előtt halt meg. Másik fivére: *Adolf*, a budapesti központi tejesarnoknak igazgatója, nővére pedig *Landesmann* Manó temesvári terménykereskedőnek a felesége, aki már évek óta csaknem állandóan Aradon tartózkodott beteg fivére mellett.

Legközelebbi rokonát gyászolja az elhunytban a széles kiterjedésű aradi *Tenner*-család és osztozik gyászukban több rokon család.

Megemlítjük még azt a körülményt, hogy az aradi zsidó temetőben ügyvéd még nem pihen, Tenner Pál lesz az első.

Lebontott kálvária.

(Az ó-temető költöztetése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 22.

A város tudvalevőleg elhatározta, hogy az ótemető helyét parkiroztatni fogja. E célból tárgyalás *Hein* Antal budapesti műkertésszel. *Hein* elkészítette a parkirozás tervét és azt be is mutatta a szakbizottságnak. A szakbizottság *Hein* tervét elfogadhatónak találta és felhívta a műkertészt a költségvetés elkészítésére. A tárgyalások során azonban kiderült, hogy a parkirozás költségei tetemes összeget emésztenének fel és a jelenlegi zilált pénzügyi helyzetben, amikor a város amúgy is nagy terhekkel küzd, a polgárságra újabb terhek hárulnának.

Ezért a közgyűlés elhatározta, hogy a parkirozást hosszabb időre elhalasztja és addig is tőkét gyűjtenek és a fásításhoz szükséges díszcserjéket és növényeket nevelnek. Ezzel kapcsolatosan elhatározták azt is, hogy a parkirozáshoz szükséges előmunkálatokat már legközelebb megkezdik és az ó-temetőt planirozni fogják.

Az ó-temető kiegyenlítés munkálatai már legközelebb megkezdődnek. A kiegyenlítési munkálatok, a legújabb telepvizsgálat szerint, helyenkint nagyobb nehézségekbe fognak ütközni, mert egyes sírok eltávolítása, illetve kiegyenlítése beható munkát igényel.

Az ó-temető kiegyenlítésével egyidejűleg, mint értesülünk, lebontják a *Salbeck* család által épített régi *kálváriát* is, amely azon a helyen nem felel meg rendeltetésének. A régi kálvária területet szintén parkirozni fogják és e célból a planirozási munkálatokat ott is el fogják végezni.

A *Salbeck*-család tagjai tudvalevőleg a régi kálvária során vannak eltemetve, amelynek lebontásával szükségessé vált az elhunytak földi maradványainak felszállítását is. Az elszállítás iránt értesülésünk szerint már meg is tették a szükséges lépéseket. A család új pihonóhelyéül az új temető kápolnájának észak-nyugati sarkát jelölte ki a tanács. Az elszállítás a jövő hónapban fog megtörténni, amikor megkezdik a régi kálvária lebontásának munkálatait.

Az ujanáti szédelgés.

(Hamispénz áruháza — hamis pénz nélkül.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 28.

A minap kimerítően megemlékeztünk egy bünszövetkezet üzelméről, mely bálójába akarta keríteni Ujanát község több jómódu gazdáját, hogy érzékenyen megkárosítsa őket. Megírtuk, hogy a banda garázdálkodásának a múlt héten neszét vette Ujanát község előjárósága és *Unterländer* Péter községi bíró és *Vasóczy* Ferenc jegyző az adatok összegyűjtése után pénteken Aradra jöttek és jelentést tettek az ügyről *Baross* Ferenc dr. főszolgabírónak, aki rögtön értesítette az esetről az aradi rendőrséget és a maga részéről erélyes nyomozást indított. Ennek a nyomozásnak meg is volt az eredménye, amennyiben *Baross* főszolgabíró intézkedésére *Gargya* Gergely aradi járási csendőrmester szegedi polgári rendőrök segítségével elfogta a bünszövetkezet fejét, egy hamispénz ígéretésével nagystilű szédelgéseket elkövető mokri gazda személyében. A meghiusított kifosztásról és a szédelgő letartóztatásáról az alábbi tudósítást adjuk:

Rámai István mokri gazda már a múlt évi ősz óta több ízben járt Ujanáton, ahol több gazdának azt az ajánlatot tette, hogy olcsó pénzért elad nekik veszélytelenül értékesíthető hamispénzt. Többen készenek is nyilatkoztak a vásárlásra, de mert nem volt pénzüik, elhasztották az üzlet megkötését.

A tavasszal *Rámai* ismét érintkezésbe lépett az ujanátiakkal. Előbb levelezett velük, március 15-én pedig a következő sürgőnyt küldte *Koscher* József ujanáti vendéglősnak:

joejjoen roegtoen várom aradon a voeroes oekoerben Weisz

Koscher elmondta a sürgöny tartalmát több ujanáti gazdának, mert neki nem volt elég pénze az „üzlethez.” Az ujanátiak múlt pénteken be is jöttek Aradra, ahol a vasuton már várta őket *Rámai*, aki operációinál a *Weisz* Pista és az *Oniga* István álneveket is szokta használni. *Rámai* mindjárt észrevette, hogy a gazdák nem hoztak magukkal annyi pénzt, amennyiért érdemes volna az alkut megkötni és ezért azt mondta nekik, hogy már elosztogatta azt a pénzt, amit magával hozott, jöjjenek el hátfőn Szegedre, ott majd megcsinálják a jó üzletet.

Baross főszolgabíró, kinek tudomása volt a fosztogatási kísérlet minden részletéről, elküldte *Gargya* Gergely járási csendőrmestert Szegedre, hogy figyelemmel kísérje és tettenérje *Rámait*. *Gargya* vasárnap elutazott Szegedre, ahol az ottani rendőrség két detektívjével hétfőn a pályaudvaron volt, amikor az ott várakozó *Rámai* a vasuton érkező *Koschert* és társát fogadta. *Rámai* ekkor a város egyik zugkorcsmájába hívta az ujanátiakat, hogy ott átvegye tőlük a jó pénzt és cserébe ezerszer annyi hamisat adjon.

Abban a percben, amikor *Rámai* az áldozatokkal be akart menni a korcsmába, előbe álltak *Gargya* és a detektívek, letartóztatták és a rendőrségre szállították az ujanátiakkal együtt. *Rámai* megmotozásánál kitűnt, hogy csak 22 korona volt nála, hamis bankó pedig egy sem. Kihallgatásakor azt vallotta, hogy ő nem gyárt hamis pénzt, ilyet nem is hoz forgalomba és a hamispénz eladását csak ürügyül használja a hiszékeny emberek becsapására. *Koscher* és társa előadták, hogy mint akarta *Rámai* őket becsapni. A szegedi rendőrség megállapította *Rámairól*, hogy veszedelmes csaló és szédelgő, aki Szeged területéről is évről évre ki van tiltva, de aki mindig kisiklik az igazságszolgáltatás sujtó kar-

jal alól, mert a károsultak nem tesznek följelentést és a család nem hivatalból üldözendő cselekmény.

Gargya csendőrőrmester a szélhámost elvezte Szegedről Aradra, innen pedig kiutazott Ujpanátra a nyomozás befejezése végett. Miután az utlközltségen kívül más károsodás nem érte az ujanátiakat és följelentés sem érkezett Rámai ellen, most sem lehet ellene eljárni. Ezért Baross főszolgabíró ma csak azért kísértette át az aradi rendőrséghez, hogy a közveszélyes csalót Aradról örökre kitiltsák. Ez meg is történt és Rámait, aki aradi kudarcán láthatólag bosszankodott, ma eltoloncolták Mokrinba, hogy ott boldogítsa továbbra a híszékeny, lépre menő népet.

A román ügyvédek címtáblája.

(Az aradi eset. — Megbüntetett lugosi ügyvédek.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 22.

Az aradi ügyvédi kamara vasárnapi közgyűlésének egyik legfontosabb tárgya tudvalevőleg Hosszu Ferenc és társai hunyadmegyei román ügyvédek beadványa, melyben arra kéri a kamarát, hogy a múlt évben hozott ama határozatát, mely szerint a kamara területén levő ügyvédek csak magyar felírásu címtáblákat használhassanak: semmisítse meg és azokat az ügyvédek, akik a határozat meghozatalában résztvettek, vonják fegyelmi eljárás alá és büntessék meg. E nevetséges indítvány nyál bizonyára érdeme szerint elbánik majd a kamara. A királyi kuria egyik határozatában kimondta, hogy fegyelmi vétséget követ el az az ügyvéd, aki a felettes hatósága, az ügyvédi kamara határozatának nem engedelmességek, — megbüntethető tehát Hosszu Vazul és társai annál is inkább, mert a temesvári kamara épen most hozott egy teljesen hasonló esetben ítéletet, keményen megbüntetvén a hazafiátlan ügyvédek.

Lapunkban annak idején megemlékeztünk arról, hogy a temesvári ügyvédi kamara választmányja, még a múlt évben szintén olyan határozatot hozott, hogy a kamara területén lakó összes ügyvédek címtáblájukon a magyar nyelvet kötelesek használni. Dr. Petrovici István, dr. Dobrin György és dr. Jurca Kornél lugosi román ügyvédek, akik címtáblájukon kizárólag csakis a román nyelvet használták, a választmány ezen határozatának a kamara többszöri felszólítására sem tettek eleget, amiért is azután a temesvári ügyvédi kamara fegyelmi vizsgálatot indított a nevezett ügyvédek ellen. Ebben az ügyben a temesvári ügyvédi kamara fegyelmi bírósága, Kisfaludy Kálmán elnöklété alatt, a napokban döntött. A román ügyvédek képviselőjében Bredician Koriolán, a magyar-ellenes érzelmeiről ismert lugosi ügyvéd jelent meg. A vádat Veldin J. kamarai ügyész terjesztette elő, aki a nevezett ügyvédek hazafiátlan magatartásában nemcsak a fegyelemnek, hanem magának az ügyvédi testület méltóságának a megsértését látta, és kérte, hogy őket egyenként 500 korona pénzbüntetésre ítéljék. A tárgyaláson a vád képviselőjében Lázár L. királyi ügyész jelent meg, aki a megsértett hazafiság nevében azt kérte, hogy a magyar-ellenes érzelmeikkel kérkedő ügyvédek a legszigorubb módon büntetessenek meg. A vádbeszédre Bredicean Koriolán védőügyvéd válaszolt, aki arra hivatkozva iparkodott védenek eljárását indokoltá tenni, hogy azért volt a nevezett ügyvédeknek a címtáblájukon kizárólag csak a román nyelv, mert Krassó-Szörény vármegyében és Lugos-városánál a hiva-

talos jegyzőkönyvi nyelv a román nyelv. Bredicean védőbeszédében a többek közt a következőket mondotta:

— Mi, — önök szerint — bünt követünk el akkor, a midőn a román testvéreinknek román nyelvű címtáblákkal akarjuk megmutatni, hogy hol lakunk, azaz, hogy ha mi, románok, egymás között román nyelven értetjük meg egymást, hát ezzel szemben mit tesz Kossuth Ferenc? Kossuth Ferenc, amidőn eszméit a románokba akarná átültetni, szintén román hírlapot létesít, hogy ezzel nyerje meg pártja számára a románokat. Hát miért nem akad senki sem a magyarok között, aki ezért Kossuthot bűnösnek tartaná?

A védőbeszéd után a fegyelmi bíróság mindhárom ügyvédet bűnösnek mondta ki és ezért dr. Petrovici Istvánt 300 korona, dr. Dobrin Györgyöt 200 korona, és dr. Jurca Kornélt 100 korona pénzbüntetésre ítélte. Ezzel kapcsolatban a fegyelmi bíróság azt is kimondta, hogy ezen ítélet jogerőre emelkedésétől számított 90 nap alatt a nevezett ügyvédek címtáblájukon az „ügyvéd“ szót kötelesek használni, mert ellenesetben újabb fegyelmi vizsgálatot fog ellenük indítani. A kamara ügyésze és a királyi ügyész az ítéletben megnyugodtak, a védő azonban a kuriához felebbezett.

Tévedések vigjátéka.

(Ne légy féltékeny!)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 22.

Operettbe illő dolog esett meg a minapában egy Aradhoz közel fekvő nagyvárosban. Egy gyorsírókisasszonyt ez előtt egy félesztendővel oltárhoz vezetett egy fiatalember, aki az oltárhoz vezetés előtt három esztendőig tette a szépet az ifju hölgynek. A házaspár boldog volt, mert a férfi mintaférjnek, az asszonyka pedig mintahitvesnek mutatkozott. A férj a havi százbusz forint gázszíval olyan szépen tudott gazdálkodni, hogy kitellett belőle még heti kétszeres színház is.

A boldog együttélést nem is zavarta meg senki, csak nemrégiben kezdett a férj gyanút táplálni felesége ellen. Feltűnt neki, hogy napról-napra kap hol anizkszot, hol zárt levelet a felesége, amelyeket bátran az asztalra hagyhatt, mert férj uram nem tudta elolvasni, lévén azok gyorsírással megírva. Az asszony úgy adta elő a dolgot, hogy ezeket a leveleket egy kisasszony-barátnője küldözgeti, akivel még a gyorsírókurzuson kötött valamikor barátságot. Kezdetben hitelt adott ennek a férj, de a sok titokzatos írásu levél után mégis kezdett azzal a gyanuperral élni, hátha nem egy leánykori nőismeretség, hanem egy újabbkori férfi-barátságáról van itt szó.

Nem léphetett fel mindjárt mint Othello. Ehhez hiányzott a biztos adat. Azért a legbiztosabb eszközökhöz fordult. Egy újság apróhirdetése utján megtudott egy címet, ahol gyorsan és könnyű módszerrel megtanulhatja a gyorsírást. Egy kisasszony volt a hirdető, akinél esti nyolc és kilenc óra között avatták be a féltékeny embert a gyorsírás titkaiba.

Most már az asszonyon volt a sor a féltékenykedésre. Bele kellett nyugodnia férjének abba a kifogásába, hogy az esti órát egy barátjánál tölti. Egy nevet is mondott a férj, valakinek a nevét, kit egy utjába esett cégtábláról ismert. Ezzel azt hitte, hogy befejeződött az ügynek ez a része, az asszony nem fogja tovább pedzeni a dolgot. De csalódott, mert néhány nap múlva a türelmetlenségtől gyötörve, az asszony mégis csak tudni akarta, vajjon csakugyan barátához jár-e a férje, és elküldött arra a címre.

Jöjjön el a barát a férjje!, parancsolta a cselédnek. A barát egy fűszeresbolto volt, kilőtt, persze egymagában és nagyot nézett, amikor rajta kereste ő nagysága a férjét. Az asszony pedig végtelenül boldogtalan lett, mert most már több volt, mint valószínű, hogy a férj tilosban jár esti nyolc órától kilencig. Az asszony jajveszékelt és sirt, sőt magánkivületében sírva borult az asztalra, párna gyanánt a fűszeres könyökét használva.

Egyszerre csak ajtót nyitott a férj. Soha ilyen még gondolni sem mert volna. A felesége egy idegen embert fogad az ő lakásán! Nem tudta, hogyan viselkedjek a nálánál hatalmasabb emberrel szemben, azért csak annyit hebegett: Küldje el a segédeit.

A furfangos fűszeres, ahogy hazáért, elküldte a segédeit, két markos legényt, hogy hozzanak megrendelést.

— X. fűszeres segédel vagyunk, — mondták tiszteletteljesen, — és megrendelést óhajtunk.

A férfi most már kezdett világosabban látni, de még mindig nem tudta, hogy miként jutott oda a fűszeres. Csak amikor eszébe ötlött, hogy hiszen ezt a nevet mondta be a feleségének, akkor gondolt arra, hogy itt egy ártatlan tévedés lehet.

Az asszonynak persze megbocsátott és miután elmondta, hogy hová jár naponta, az asszonyka is megbocsátott, a segédek pedig mentek haza, ahonnan elküldték őket.

IRODALOM ES MŰVESZET.

A színház műsora:

Péntek: Carmen, opera. Szamosi Elza vendégfelleptével. (Páros bérlet.)
Szombat: Vén leányok, vigjáték. (Páros bérlet.)

Szamosi Elza vendégfellepte.

— Hajduk hadnagya. —

Szamosi Elza, a budapesti Operaház művésznője, háromnapos vendégjátéka közül két estén operetben lépett fel. A tegnapi „János vitéz“ gyöngye látogatottsága után ma este ugyan telt ház nézte végig a „Hajduk hadnagya“, de véleményünk mégis az, hogyha már lejön közenk egy olyan szép hangú operaénekesnő, mint Szamosi Elza, akkor nemcsak a közönség, de a színházgazdától szempontjából is célszerűbb volna a három vendégjáték közül legalább kettő operát adni, a harmadik estére pedig olyan operettet választani, amely némileg jobban ad mul a vendégművésznő egyéniségéhez, mint akár a János vitéz, akár a Hajduk hadnagya.

Szamosi Elza operaénekesnő, még pedig azon kevesek közül való, akikben nemcsak magas kvalitású ének tudás, de tűz és temperamentum is van. Ez az utóbbi erőny azonban még nem kvalifikál mindenképen a legmagyarosabb zamatú operettekhez. A közönség sokat tapsolt Szamosi szép hangjának, bravuros ének tudásának, de alapjában véve nem tudott felmelegedni játékától se tegnap, se ma este. Szamosi Elza igazi sikere a „Carmen“ holnapi előadásához fog fűződni Aradon.

Az előadás egyébként kifogástalan volt. Hunyady József, a hajduk hadnagya, továbbá Borbély, Várnay, főleg pedig Nyáray, egyaránt a legjobbat nyújtották. Csupán Faludy volt színtelen, mint e szerepben mindig. A hölgyek közül Sz. Bentai Boriska pompásan táncolt, Zsigmond Anna pedig a legszomorubb jelenetekben is pompásan mosolygott.

* Zsur a városházán. A Kölcsey-egyesület irodalmi zsuriját, március 23-án pénteken délután öt órakor tartják meg a városháza nagyszalombán.

* **Dentler nővérek felléptel.** *Dentler* nővérek (Mst. Dentler) táncművésznők a jövő héten három estén vendégszerelődni fognak az aradi színházban. A *Dentler* nővérek fellépései mindegyikük egy-egy előadás keretében lesznek. Edg már az ország nagyobb színházain óriási sikert értek el magyarországi turnéjukban. Különösen híres produkciójuk a szédítő gyors n. „Szélvész tánc” — Valse Turbillon. — a libujhegy-tánc, Pas de deux, Bolero és a Galopade. A művésznők rendszeres bérletfolyamban rendezett előadásokon lépnek fel a hó 26-án, 27-én és 28-án, hétfőn, kedden és szerdán.

Amiről beszélnek.

Egy esküvő.

A demokrácia sohase fogja elérni, hogy az előkelő házasságokról is csak annyit beszéljenek, mint az egyszerű, szürke emberek összejáratásáról. Verhovai egyszer megtehette, hogy a trónörökös eljegyzését csak így írta meg: „Rudolf trónörökös eljegyezte Stefánia aiga hercegnőt.” (Ejnye, mért nem tett legabb annyit hozzá: „Lipót belga király bájos házi erényekben gazdag leányát”) Hanem pelda nem tudott iskolát csinálni. A demokráciának ugynevezett klasszikus földjén az összes gazdasági és politikai kérdéseket, a trösztök gazdaságait és egyebeket háttérbe szorította lice e nőkleány házassága, kelengyéje, vőlegénye, menyasszonyi ajándékai, a leendő lassa, a parti keletkezésének története, előzményei, idillei és egyebek. Egy lap se volt, amely ritán egyszerűséggel csak ennyit írt volna: Congworth Miklós szenátor, az amerikai fiasság rokonszenves tagja, eljegyezte Roosevelt ke kisasszonyt, Roosevelt Tivadar, az Egyesült Államok köztisztviselőiben álló elnökének roletremé tő leányát.”

S ha Amerikában ilyenek az emberek, ná k sincs mit titkolni azon, hogy itt is többet idnek az előrelők menyegzőivel, mint azok asságaival, akik minden különösebb feltűnés ül teszik tiszteletüket Szondy Béla anya yvezető előtt. S ha a publikum nem leplezi ülönös érdeklődését, akkor mi is minden yobb mentegetőzés nélkül állhatunk ennek érdeklődésnek szolgálatába.

Most arról az esküvőről beszélnek aradi aságokban és kávéházi asztaloknál, amely a szereplőinél fogva is érdekes. Csak egy rtető jelet kell a kíváncsiságnak odadobni, t megtudja, kikről van szó. A kegyelmes jaról, az ifju poli ikusról, aki elveszi az i milliomos leányát. Az már teljesen fölös s körülírás lenne, hogy a vőlegény a legbi napok egyikén a menyasszonya helyett lt választónak írt levelet s a vőlegénysége re eső politikai helyzetről kifejtette állását.

Az érdekes esküvő a jövő hónapban lesz, ru egyszerűséggel. A polgári kötést a rmester maga végzi. A minoriták templon tartandó esketésen a rendfőnök adja az íz áldását a fiatal párra. Azután a KözS álló földszített nagytermébe megy a ép, amely a legszűkebb körű rokonságon allig néhány személyt foglal magában. A tót viselők is csak kevesen lesznek: két és két nyoszolyóleány

A nászajándékok nagy tömegében, ugy ják, legérdekesebb lesz egy monstre-aszészlet, amelyben nemcsak az evőeszközök, tányérok és talak is szia ezüstből vannak

Ez a szülők ajándéka s Aradon szerzik be. Lengyének különben érdekessége, hogy a asszony styját egy utazás alkalmában épp admegyey hölgyek iparpártoló mozgalmálen álló főuri asszony kapacitálta arra,

hogy a kelengyét magyar gyártmányokból vásárolják.

Annyit természetesen a legnagyobb valószínűséggel lehet kombinálni, hogy a fiatal pár nászutra megy, de hogy a Lidóra e, a Riviérára, vagy Egyiptomba, azt a legsötétebb homály fedi. A nászut egén azonban már most fenyegető felhőként jelentkezik az az eshetőség, hogy a törvénytelen, mindent elrontó és erőszakos kormány épp akkorra iratja ki az új választásokat — s a fiatal férjnek meg kell szakítania a mezesheteket, hogy egy kicsit a választóinak kurizáljon a kerületében . . .

Nem lesz ujoncozás.

A vezérlőbizottság ülése

(Mi volt Andrassy memorandumában?)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 22

Lényegesebb dolog ma sem történt. A sok hol felvetődő, hol lecáfolt hír közül ma ismét arról szól az egyik, hogy nem lesz ujoncozás. Egy másik jelzi, hogy a vezérlőbizottság legközelebb ülést tart. Andrassy memorandumának hiteles szövege kelt még nagyobb feltűnést.

Nem lesz ujoncozás.

A bécsi audiencián állítólag nagyon sok szó esett az *ujoncok és adók beszédéről*. Ebben a tárgyban határozott értesülésünk az, hogy a kormány *végrehajtás útján* is be fogja szedni mindazokat az adókat és illetékeket, melyek az ex-lexet megelőző időből származnak és csak az azóta fölmerült adók iránt egyelőre nem intézkedik, hanem beéri az önkéntes adózással. Ezen a téren később sem várható abszolutisztikus vagy erőszakos intézkedés.

A *Pitreichhal* tegnap folytatott tárgyalások eredménye, hogy a hadsereg a póttartalékosok behívása és a kiszolgált katonák benntartása folytán még *őszig el lehet egyenes ujoncozás nélkül*. *Fejérváry* ennek folytán *nem fogja még most elrendelni az ujoncozást*, hanem már a legközelebbi minisztertanácsban oly intézkedéseket fognak elhatározni, melyek szerintük képesek lesznek az ujoncok háromnegyed részét rábírni, hogy október elsejéig önként vonuljanak be és akkor legyen szükség az erőszakos intézkedésre. Ezek között az intézkedések között lesz állítólag az, hogy a bevonuló ujoncokat a *második év nagy gyakorlata után hazabocsátják*, hogy minden nyáron az aratás idejére *szabadságolják* a mezei munkásokat és hogy egy hadgyakorlatot elengednek.

A választások kérdése.

Fejérváry Géza báró miniszterelnök tegnapi audienciájáról a legkülönfélébb hírek kelték szárnyra s a találgatás főképen a választások kérdése körül forog. Minden hírrel szemben jól értesült körökben az szivárgott ki, hogy a választások kérdésében tegnap a király még nem döntött, aminthogy módja sem volt rá, amennyiben *Fejérváry* Géza báró e kérdésben még nem terjesztette a korona elé a magyar kormány végleges álláspontját. Kormánykörökben uralkodó hangulatból most bizony még kombinálni sem lehet. Annyi tény és való, hogy egy igen nagy érv van a választások kiírása ellen. És ez az ország izgatott kedélyállapota, a törvényha-

tóságokban uralkodó felfordulás és fejtelenség. Bizonyos körök felfogása szerint ilyen körülmények között semmi értelme sincs a választásoknak, amelyek egyetlen pártnak sem hoznának pozitív, gyümölcsöző sikert. Összegezve a választások kérdéséről elterjedt kőszá híreket és felvilágosításokat, megállapítható, hogy még nagyon is korai döntést várni e kérdésben. Híre jár, hogy *Fejérváry* Géza báró a jövő héten Bécsbe utazik s a végleges döntés csak akkor fog bekövetkezni.

Andrassy memoranduma.

Nagy feltűnést kelt politikai körökben a *Neues Wiener Tagblatt* mai számában vezető helyen közölt közlemény, mely *Andrassy* Gyulának a király elé terjesztett javaslatait közli. Maga *Andrassy* is kijelentette, hogy az teljesen fedi az ő memorandumában foglaltakat.

Eszerint *Andrassy* nem a koalíció, hanem egyedül a maga nézeteit terjesztette a király elé. A program leglényegesebb pontjai a következők voltak:

Andrassy szerint a gazdasági és a belpolitikai kérdések *egyáltalán nem oldhatók meg*, míg a katonai kérdésekben bizonytalanság uralkodik. Emiatt azt javasolja, hogy a király tegyen ígéretet a magyar vezényszó behozatalára, ennek a huszárezredekben való azonnali életbeléptetése mellett. Ezáltal a katonai kérdés lekerülne a napirendről; a 48-as párt nem nyerne abszolut többséget s biztosítva volna egy erős 67-es párt alakítása.

Ez a mód a legcélravezetőbb, *Andrassy* azonban mást is ajánl. Ez a magyar szolgálati nyelv behozatala volna a magyar ezredek alsóbb taktikai egységeinél s a tisztikarnak is magyarul kellene tudnia. A magyar csapatok számára magyar zászlót ohajtana *Andrassy*, kétféjű sasos jelvények helyett az ország címerét. A katonai büntetőtörvénykezés nyelvének magyarrátételét legislatív módon ohajtana.

Gazdasági kérdésekről a memorandum egy szót sem beszél.

A vezérlőbizottság Kossuthnái.

Kossuth Ferenc a mai napot ismét ágyon kívül töltötte és számos koalíciós politikai látogatását fogadta. A beteg vezérnek az a terve, hogy a közeli napok egyikére saját lakására hívja össze a vezérlőbizottság ülést. Ennek csak egy akadálya van, nevezetesen az, hogy a bizottság némely tagjának az az álláspontja, hogy most tüntetőleg és következetesen a függetlenségi pártban kell a tanácskozásokat tartani, nehogy azt állítsák róla, hogy a bizalmas helyen folytatódott tanácskozás által elismerte azt, hogy a kormány feloszlatta és pedig — joggal.

Kossuth a nemzetiségek manifestumáról.

Kossuth Ferenc, akinek állapota annyira javult, hogy a nap nagyobb részét ismét munkával és barátjaival való tanácskozással tölti, ma nyilatkozik a nemzetiségi pártok manifestumáról és vitatja, hogy Magyarországon 1848. óta már nincsenek osztályok és hogy a magyarság azt akarja, hogy a *nemzetiségek* is egy vér és egy test legyenek a nemzettel, a nélkül, hogy faji jellegükről le kellene mondaniok. Azt akarjuk — írja *Kossuth* — hogy abban az értelemben, melyet mi hazaszeretnek nevezünk, ők is meg-

találják az őket megillető meleg helyet; és abban az ölelésben, melylyel a magyar haza egész népét keblünkre öleljük, ők is részesek lehessenek... de csak olyanok számára van hely szívünkön, akik testvéri érzéssel és nem ökölbe szorított kézzel közelednek hozzánk.

HIREK.

— **Arad megye hölgyei a magyar iparért.** A magyar iparpártoló szövetség szervező bizottsága tervbe vette, hogy a szövetség kebelében megalakítandó *iparpártolási* tanács t gjaiból — nők, férfiak egyesén — staggionekat alakít, amelyek vasárnaponként Arad megye minden nagyobb községében, továbbá Battonyán, Uj-Aradon, Mezöhegyesen is gyűléseket rendez, amelyeken az illető helyiség iparpártoló egyesületét szervezi, előadást tart az iparpártolásról s híveket szerez a hazafias, nemes eszmének.

A tagok gyűjtése az eddigi megállapodások szerint a vidéken is az aradi minta szerint fog történni: minden tag, természetesen itt elsősorban a nőket: az asszonyokat és leányokat kell érteni, irásban fogadalmat tesz arra, hogy mindennemű szükségletét csak magyar iparúkkal fedezi s idegen árukhoz csak akkor folyamodik, ha magyar gyártmány nincs.

— **Vészi József a királynál.** Bécsből táviratozzák: Ő felsége a mai általános kiballgatások során *Vészi József* min. tanácsost fogadta.

— **Kossuth Ferenc betegsége.** Budapesti tudósítónk táviratozza: *Kossuth* Ferenc állapotában, úgy látszik, *tartós javulás állott be.* Müller Kálmán tanár véleménye szerint a beteg mintegy tíz nap múlva ki is járhat. *Kossuth* Lajos Tivadar a mai délelőttöt is bátyja lakásán töltötte, *Kossuth* a délelőtt folyamán dolgozott is vagy két óra hosszat.

— **Kristóffy a románok ellen.** Bukarestből táviratozzák: *Kristóffy* József belügyminiszter a magyarországi román köznevelődési egyesületekhez rendeletet intézett, amelyben megtiltotta, hogy a május 10-én megnyíló kiállításán a magyarországi román köznevelődésnek felállított pavillonba kiállítási tárgyakat küldjenek. *Kristóffy* intézkedését a román lapok hevesen megtámadják.

— **Március 15-ének megünneplése Párisban.** A párisi magyar egyesület szombaton, a hó 17-én méltóképpen ünnepelte meg március idusának évfordulóját. Az ünnepséget az egyesület dalköre által elénekelt „Himnusz” vezette be. Az egyesület érdemes alelnökének: *Fodor* Mátyásnak lelkes megnyitója után *Szekely* Károly szobrász szavalta el a „Talpra magyart”. *Polgár* Géza festőművész érzésben és gondolatokban gazdag ünnepi beszéde mély hatást keltett. *Haraszti* Hugó jeles szavata után *Lavotta* Rezső, Párisban élő zeneszerzőnk kiválóan sikerült felolvasás keretében fejtegette március idusának filozófiai jelentőségét. *Bojai* István joghallgató *Abrányi* Emil egy hazafias költeményét szavalta el nagy hatással. A kiválóan sikerült ünnepi estét a Szózat fejezte be, amelyet a közönség a dalkörrel együtt énekelt.

— **A kassentmikiósi lovasútegosztály szemléje.** A temesvári 7. tüzérezdény parancsnoka, *Schmidt* Ferenc ezredes ma segédtisztje, *Schröpf* Ottó vezérkarhoz beosztott főhadnagy kíséretében Aradra érkezett. *Schmidt* dandárparancsnok holnap és holnapután szemlélet tart a kassentmikiósi 7. lovas-útegosztály felett.

— **A francia bányásztrájk.** Lensből jelentik, hogy a Pas de Calais-megye bányatársaságainak 1.025.000 frank kára van naponként a sztrájk következtében és hogy a német kőszénbányák naponként egy millió frank ára szén adnak el francia iparosoknak.

— **A város automobillal.** A budapesti malomépítészeti és gépgyár ma *Manó* Vilmos dr. ügyvéd által ajánlatot nyújtott be Aradváros tanácsának 14 darab összesen 178 ülésű automobil megvétele tárgyában. Az ajánlat szerint a város a vételárát tetszés szerinti éveken át az automobilok bevételeiből törlesztheti. A gépgyár számításai szerint a maximális kiadásokat és a minimális bevételeket véve alapul, az automobilok a városnak, mely a kocsikat csak kipróbálás után volna köteles átvenni, évente több ezer korona tiszta nyereséget jövedelmeznének.

— **Az eszéki Márk eset.** Eszékről jelentik: *Steiger* István mészáros 200.000 korona adósság hátrahagyásával megszökött. Tegnapelőtt Szabadkáról egy levél érkezett *Steigertől*, amelyet vejehez intézett és amelyben zilált anyagi viszonyait leírja és kijelenti, hogy nem tér vissza többé Eszékre. Azt hiszik, hogy *Steiger* Törökországba ment. *Steiger* szökése előtt való napon egy özvegyasszonytól, akinek már 10.000 koronával tartozott, még újabb 4000 koronát vett kölcsön. *Steiger* kereskedelmi tanácsos volt és több más tiszteleti állást töltött be. Gazdag ember hírében állott, de úgy látszik, szerencsétlen spekulációkban nagy pénzt vesztett. *Steiger* jómódu sógora tárgyalásokat folytat a hitelezőkkel. *Steiger* szökése nagy feltűnést kelt.

Későbbi távirat jelenti: *Steiger* tartozása meghaladja a 300.000 koronát. *Steiger* bukásában érdekelve van minden intézet és kereskedő, aki összeköttetésben állott vele. Nehányat tönkretett. Harminc év után derült ki, hogy nem *Istvánnak*, hanem *Keresztélynek* hívják. Miután már ahussal egyedül *Steiger* látta el az egész várost, ma *Eszéken* hushíány van. Bűnvádi feljelentést eddig nem tettek *Steiger* ellen, bár szombat óta szökésben van.

— **A formozai földrengés.** Londonból táviratozzák: A formozai főkörmányzó ma hivatalos jelentésében megállapította, hogy a múlt szombati földrengés következtében 6173 ember vesztette el életét és 2600 ház egészen elpusztult. A katasztrófa óta a földlökések sűrűn ismétlődtek.

— **A francia kultus-harc.** Párisból táviratozzák: Két pénzügyi felügyelő tegnap egy gyalgóssági század és egy csendőr csapat segédletével végre akarta hajtani a leltározást Beuteuxban és Grecsben. A vasvillákkal felfegyverkezett tömeg azonban elálta a községhez vezető utat. Hogy elkerüljék a vérontást, a csapatok és a csendőrség visszavonult, miközben a lakosság még kövekkel is dobálta őket.

— **Eljegyzés.** *Eibenschütte* Béla, szegedi magánhivatalnok, eljegyezte *Táfler* Ilonka kisasszonyt, *Táfler* Bernát kedves és szeretetreméltó leányát Zentán.

— **Letartóztatott gyáros.** Budapesti tudósítónk jelenti: A „Fukatsch és társai” cég alatt bejegyzett budapesti vattagyár, amelynek egyedüli tulajdonosa *Vojnarovits* Sándor nyugalmazott altábornagy, följelentést tett a rendőrségen, hogy egyik belfagya, *Fukatsch* Vencel natvan esztendősz gyáros 50.000 korona erejéig megkárosította. A rendőrségen dr. *Sándor* László fogalmazónak osztották ki az ügyet, aki ma reggelre detektívvel a főkapitányságra hozatta *Fukatsch* Vencelt. Rövid kihallgatás után — az öreg ember nem tagadta bűnét, — előzetes letartóztatásba helyezték, s délelben átkísérték az ügyészség fogházába.

— **Halálozás.** *Keszenbaum* Mór aradi kereskedő ma reggel, életének 76-ik évében meghalt. Özvegye, szül. *Grünfeld* Teréz és kiterjedt rokonság gyászolja. Temetése pénteken délután 3 órakor lesz a Zelnai-utca 3-ik számú házból.

— **Tizenötezer lelkész nyugdíjazása.** Párisból táviratozzák: A szétválasztási törvény következtében ezideig 15.000 lelkész adta be nyugdíjaztatása iránti kérvényét a kultuszminiszteriumhoz. Ebből a katolikus klerusra 14.358 esik, ezek közül 7082 élethossziglani nyugdíjat, 7176 pedig ideiglenes támogatást kér.

— **Az aradi pincér ügynöki állás.** *Kmetty* János halálával előreláthatólag nagy versengés indul meg a megüresedett pincér-ügynöki állásra. Eddig nem kevesebb, mint tizenhat pályázót emlegetnek, akik közül a legvalószínűbb jelölt *Lövy* Ignác, az Elite-kávéház volt tulajdonosa. *Lövy* Ignác régi, derék tagja az aradi kávéos testületnek s bizonyára megfelelőre hivatásának az új állásban is.

— **A miniszter és a 15 éven aluli gyermekek.** Egy évvel ezelőtt történt, hogy *Nagyvárad* város törvényhatósága szabályrendeletet alkotott, mely szerint *Nagyváradon* a 15 éven aluli gyermekeket tilos korcsmákba, vendéglőkbe vagy nyilvános mulatságokra elvinni, de szülőik felügyelete mellett megjelenhetnek nyilvános helyen a gyermekek. Hosszu ideig várt a szabályzat miniszteri döntésre s tegnap érkezett le a belügyminiszter válasza. Nem erősíti meg a szabályrendeletet, mert még *szülői felügyelet mellett se tartja megengedhetőnek*, hogy gyermekek nyilvános helyeket látogassanak, mivel az alkoholizmus és a rossz társaságok erkölestelen hatása megméltelyezheti a zsenge gyermeket. Ezért is kéri a miniszter a várost, hogy a válás és közoktatásügyi miniszter idevonatkozó rendeletének szigorával alkossa meg a szabályrendeletet és hozzá terjessze föl mielőbb. A szabályrendelet ennél fogva újból átdolgozzák.

— **Szép fogakat csakis a Dentolin fogorvos használata biztosít.** Vojtek és Weisznál. 113

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Boku Szevér sajtópöre.** *Nagyváradról* jelentik: *Boku* Szevérnek, az aradi *Tribuna* felelős szerkesztőjének különböző okok miatt két ízben elhalasztott sajtópere, amelyben miatt az állam és a magyar faj ellen való izgatás büncselekményének elkövetője szerepel, ismét elmarad, mert *Boku* Szevér az utolsó percben az inkriminált cikk szerzőjéül mást nevezett meg. Mint értesülünk, *Boku* Szevér a cikk írójának *Indrejka* Abraham belső munkatársát nevezte meg, akit a nagyváradai törvényszék legutóbb itélt el állam ellen való izgatásért.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

L. E. (Arad). Az elsőn tehetség jelei látszanak s hangulat is van benne. A második üres, semmitmondó. A közlésre mindkettő még gyöngöcske 1000. Egyik sem nyert. A másik kérdésben legcélszerűbb ügyvédhez fordulni, ha ugyan a felelősségi határidő már le nem járt. A lapban való szellőztetés csak árthat a dolognak, amely közben is teljesen magánygy.

Mindenütt kapható

Sarg-
fele

Kalodont

nélkülözhetlen fog-crém, 3945

§ a fogakat tisztán, fehéren és egészségesen tartja.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Március 22. —

Magyar eladandó: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül súlyban 125—127 fillérig; öreg közép páronként 300—400 kilogramm súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül súlyban 138—139 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban 138—139 fillérig; fiatal könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 138—140 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 250 kilogrammon felül súlyban — fillérig; közép páronként 240—260 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig.

Sertéselészék: Március 18. napján volt készlet 41,778 darab, március 19. napján főlhajtatott 528 darab, március 19. napján elszállított 215 darab, március 20. napján maradt készlet 42,089 darab.

A hízott sertéselészék irányszata: Vontatott.

NAPIREND

Március 23. Péntek. Róm. kath. naptár: Jézus 5 sebe. — Protestáns naptár: Frumenez. — Görög-keleti naptár (március 10.): Kodrát és társa. — A nap két 6 óra — perccor, nyugszik 6 óra 14 perccor.

Időjelzés. A központ meteorológiai-intézetnek Arad-ra küldött táviratát szerint, a mai napra a következő időjárás várható: Enyhébb, sok helyütt csapadék.

Március 23. A Kőlcsey-egyesület irodalmi szakosztályának zsűrija délután 5 órakor (Városház.)

Március 24. Az aradi atletikai klub díszturnája a Weitzer János utcai polgári fitiskola tornatermében.

Március 25. Az aradi ügyvédi kamara közgyűlése délelőtt 10 órakor. — Az aradi polgári lövészbizottság közgyűlése délelőtt 11 órakor (Városház.) — Új-Szent-Anna katolikus közönségének Mária-ünnepélye délután 4 $\frac{1}{2}$ órakor (Polgári iskola.)

Március 27. A közúti vaspálya és téglagyár részvény-társaság közgyűlése délelőtt 10 $\frac{1}{2}$ órakor.

Március 29. A Neptun marosfürdő közgyűlése déli 12 órakor (Kereskedelmi és iparkamara.)

Vojtek egy tallért dobott neki s Jakobek zsebre dugta. Ekkor Vojtek felvette a sarokban heverő szöges cipőit és felöltözött. Hajacek Mihályt és Kubát kereste. A két óriás alacsony padkán, hamvadó paraszak mellett ült s a tűzbe bámult. Mocskos, kormos ing, széles, réz-zel kivert öv volt rajtuk, hosszú hajuk vállukra omlott. Egyszerre felemelték lehorgasztott fejüket és egymásra néztek. Sötét, kormos, nap barnított arcukon csupán vízenyős kék szemek ragyogtak.

Vojtek felvette cipőit.

— Hová méssz? — kérdé az öreg.

— Oda!

— Vigyázz, Vojtek!

— Ne félj, reggelre visszatérek.

— Isten veled!

— Veletek is.

Kezet fogtak.

Vojtek felkapta tiupágáját és kiment. A két fekete Hajacek is felkelt a padkáról és fölbólintva bucsuztak el az öregtől.

— Ti is vele mentek?

Ismét bólintottak.

A nóma legények ezután kivették a deszkafalba vágott fejszékét és távoztak.

— Minek mondtad el Vojteknek? Az ördög vigyen el! — mondá az öreg Jakobeknek.

— Meg kellett mondanom, hisz tulajdon fülemmel hallottam. Megesküdt nekem, hogy nem fog táncolni. És épen arra kérte, hogy Valencakkal ne álljon szóba.

— No ez cifra komédia lesz — dörmögé az öreg s kiverte a hamut pipájából, majd hangosan szippantott belőle és elgondolkodott.

Vojtek lefutott a lejtőn, s léptel nyomán legördültek a kavicsok. A kunyhóból az erdőbe rohant és nem vette észre, hogy a két Hajacek utána szalad. Csak az uton hallotta lépteiket, de nem törődött velük s tovább futott.

Mihályt a faluba érkezett, a kocsmához rohant s benézett az ablakon; Valencak körül-táncolta a szobát s oldalán Kasia lejtette a táncot. A muzsikuskok előtt kissé kiszuszogta magát és nótáját dalolta:

Ha szeretnél édes Kaskám igazán,
Minden éjjel együtt volnánk tubicám...

Hucianski Bertalan, aki vén legény létére a legmulatósbab paraszt a faluban, a sarokból folytatta a nótát:

Hej biz akkor be szeretné a leány,
Hogy ha a nap fel se kelne igazán.

Mindnyájan neve tek. Vojtek a pitvarba lépett, a pitvarból az ajtóhoz. Ekkor hátulról meglőki valaki.

— Jó napot Vojtus.

Hátrafordul, hát Francus Florek áll mögötte, a vén ösztövé, kicsi, de gazdag Francus, a ki szerelmes Kaslába. Minthogy azonban testi fogyatékosai miatt nem versenghet Valencakkal és Vojtek Chronicccal a leány szerelméért, mélységesen gyűlöli Valencakot.

— Ha enyém nem lehet, hadd legyen Vojteké.

— Jó napot! — válaszol Vojtek.

— Nem látod, hogy mi történik odabenn?

— Nem én.

— Kasia Valencakkal táncol.

— Azért jöttem ide.

— Jézusom! Vojtus!

— Hadd történjék, a minek történnie kell.

— Itt a kezem pajtás! Ha inni akarsz, akár három napig inatsz, fizetem! Eladom tehenemet, eladom lovamat! Vojtus, édes Vojtusom! Hitemre mondom, igyál! Miféle ördögök jöttek veled.

— Muri (falú a Tatra tövében) pásztorok. A két Hajacek.

— Jézusom, hatalmas fickók! Ha ekkora volnék, bizony pórul járna Valencak.

— Ne busulj! Ugy is pórul jár.

— Hitemre mondom, Vojtus! Igyál a

mennyit akarsz. Odaadom oblaizl rétemet, szántómat, házamat is odaadom: igyál Vojtus, igyál szívem! Én nem vehetem el, hát vedd el te! Vedd el! Neked adom! Vedd el!

S Florek Francus morgott, mint a kutya, tajték tolt ki ajkán, körmeit Vojtek karjába vágta, reszketett s egyik, majd másik lábát emelgetve lépegetett, mint a dühös kakas.

— Látod e?

— Látom.

— Csókolódnak, ölelkeznek, együtt vannak, Vojtus!

Ismét morgott. Ezután lehajolt s fogaival megragadta Vojtek ingujját.

— Vojtus!

— Mit akarsz?

— Gyermekéidnek én leszek a kereszt-apjuk. Vagyonomat rájuk hagyom. Ugy bánok velük, mintha apjuk volnék. Üsd le a kutyát!!!

És belökte a kocsmá ajtaján. A két Hajacek az ajtóhoz lépett.

(Folytatása következik.)

IDEGENEK ARADON.

— Március 22. —

Közpenti szálloda. Molnár Jenő utazó Budapest. — Erős Rezső utazó Szeged. — Panker Gusztáv utazó Budapest. — Özv. Lengyel Józsefné magánzó Déva. — Tóth Sándor dr. főorvos neje Szászváros. — Bala Miklós szerkesztő Budapest. — Palkovics István birtokos Borosjenő. — Özv. Hász Adolfné magánzó Budapest. — Schmidt Ferenc ezredes Temesvár. — Weisz Vilmos utazó Budapest. — Pogány Dezső utazó Budapest. — Vokstetter Boldizsár utazó Budapest. — Schröpf Ottó főhadn. Temesvár. — Prager Miksa utazó Bécs. — Appelt Károly utazó Bécs. — Pick Simon utazó Prága. — Mann Jakab utazó Bécs.

Vas szálloda. Arany Dezső utazó Budapest. — Hermann Hugó utazó Temesvár. — Waldmann József utazó Budapest. — Schwarcz Gyula utazó Budapest. — Márkus Gyula dr. ügyvéd Békésgyula. — Guttmann Gyula Körösbánya. — Steiner M. utazó Temesvár. — Weisz József utazó Budapest. — Molnar Manó utazó Budapest. — Iigner Ferenc építész Budapest.

Nemzeti Színház.

Bérlet 164. sz.

Páros.

Pénteken, 1906. évi március hó 23-án

SZAMOSI ELZA és PICHLER ELEMÉR

mint vendég:

Carmen.

Nagy opera 4 szakaszban. Szövegét írták: Meilhac és Halévy. Zenéjét: Bizet Georges.

SZEMÉLYEK:

Escamillo	Ladislai J.	Micaela, pórno	Kapossy J.
Zuniga	Nyarai A.	Fraskita	Zalai Margit.
Morales	Hunyadi J.	Mercédes	Zsigmond A.
Don José	Pichler E.	Katona	Palóczy Pál.
Carmen	Szamosy E.	Remedadó	Faludi K.

Kezdete este 7 és fél órakor.

NYILTTÉR.*

Főraktár Aradon: Fejér Gyulánál. 812

A házasszony gondoskodásán múlik a család jövője boldogsága!

A Kathreiner-féle Knelpp-maláta kávé

Kathreiner előállítási módszere révén kellemes ízű, az egészséget előmozdító és oltósó, ezáltal a legmegbecsülhetlenebb előnyöket nyújtja minden háztartásnak!

Minden vásárlásnál hangsúlyozzuk kifejezetten a Kathreiner nevet és csak eredeti csomagokat kérjünk Knelpp-pátervédjeggyel.

CSARNOK.

Vojtek Chronicc letartóztatása.

Írta: Przerwa-Tetmajer Kázmér. [2]

(Folytatás.)

Vojtek elragta a szalmát. Meztláb járt a szobában s közben a tűzhely körül heverő zsátrókra lépett, de nem törődött vele.

— Igazat mondtál? — s megragadta a fiu vállát.

— Bizony Isten!

— Nesze!

Magyar férfi öltöny-szövetet gyártmányu csak

a kizárólagos posztó gyári raktárban kaphatunk.

Leichner és Fleischer

Arad, Szabadság tér 17.

872

Telefon szám 475.

Az aradi és csanádi egyesült vasutak motor-menetrendje, érvényes 1906. márczius 1-től.

Arad		Győr			H. M. V. H. M. V.		
Állomások	H. M. V. 25*) I. III.	I. II.	I. III.	I. III.	I. III.	I. III.	I. III.
Arad ... ind.	regg. 5:04		regg. 6:20	regg. 7:20	d. e. 9:25		
Buzsák ...	5:15			7:32	9:35		
Csátelep ...	5:30			7:41	9:43		
Szt.-Tamás ...	5:45			7:53	9:52		
Pécska ...	5:55			8:12	10:12		
9. sz. őrház ...					10:26		
Battonya ér.		H. M. V. 29		7:10	8:39	10:37	
Tompa ...		I. III.			8:50	10:47	
Peregi major		regg.		7:31	9:00	10:56	
Mezőhegyes ér.					9:13	11:09	
in		5:30		7:35	9:20	11:20	
Csanádpalota		5:53			9:41	11:43	
Nagylaki kendergy.		6:03			9:51	11:53	
Nagylak ...		H. M. V. 6:10			9:58	12:03	
Magyar-Csanád		I. III. 6:22			10:11	12:14	
Apátfalva ér.		regg. 6:30		8:11	10:19	12:22	
in		6:33		8:11	10:20	12:24	
Makó ... ér.		6:52		8:23	10:40	12:42	
in		4:51		6:55	8:25	10:47	1:07
Kis-Zombor ...		5:27		7:21	11:04	1:24	
Gizi kitérő ...		5:21		7:38	11:21	1:49	
Deszk ...		5:32		7:55	11:32	1:59	
Szereg ...		5:43		8:18	11:45	2:09	
Uj-Szeged ...		5:51		8:27	11:55	2:19	
Szeged ... ér.		5:58		8:31	9:05	12:00	2:22

Szeged		Győr			H. M. V. H. M. V.		
Állomások	H. M. V. 15 I. III.	I. II.	I. III.	I. III.	I. III.	I. III.	I. III.
d. e.	11:30	d. u. 12:18	d. u. 1:50	d. u. 2:45	d. u. 4:10	este 6:14	este 7:48
11:40		2:02	2:55		6:26	7:59	
11:48		2:11	3:03		6:34	8:07	
11:57		2:20	3:12		6:42	8:15	
12:14		2:38	3:32		7:01	8:34	
		2:53	3:47		7:19	8:52	
		3:13	3:58		7:37	9:10	
12:41		3:23			7:55	9:28	
12:51		3:33			8:13	9:46	
1:00		3:47			8:31	10:04	
1:14		4:13			8:49	10:22	
1:49		4:29			9:07	10:40	
2:11		4:43			9:25	11:04	
		4:59			9:43	11:22	
2:34		5:13			10:01	11:40	
2:46		5:27			10:19	12:04	
2:54		5:41			10:37	12:22	
2:56		5:55			10:55	12:40	
3:14		6:09			11:13	13:04	
3:18		6:23			11:31	13:22	
3:35		6:37			11:49	13:40	
3:57		6:51			12:07	14:04	
4:09		7:05			12:25	14:28	
4:23		7:19			12:43	14:52	
4:32		7:33			13:01	15:16	
4:36		7:47			13:19	15:40	

Arad-Uj-Szt-Anna-Kétegyháza		Helyi motor v.		
Állomások	reggel	320		314
		I. II.	III. o.	este
Arad ... ind.	6:10			12:01
Ötvenes ...	6:31			12:21
Zimánd-Ujfalu ...	6:39			12:29
Uj-Szent-Anna ...	7:13			12:51
Fazekas-Varsánd ...	7:21			1:00
Simánd ...	7:37			1:16
Nadabi malom ...	7:50			1:29
Nadab ...	8:04			1:47
Kisjenő-Erdőhegy ...	8:15			2:01
Székudvar ...	8:26			2:13
Sikló ...	8:35			2:24
Óttlaka ...	8:45			2:35
Elek ...	8:56			2:47
Kétegyháza ... ér.				

Kétegyháza-Uj-Szt-Anna-Arad		Helyi motor v.		
Állomások	reggel	321		311
		I. II.	III. o.	este
Kétegyháza ... ind.	9:15			3:10
Elek ...	9:28			3:23
Óttlaka ...	9:38			3:34
Sikló ...	9:49			3:46
Székudvar ...	10:01			3:58
Kisjenő-Erdőhegy ...	10:20			4:18
Nadab ...	10:27			4:25
Nadabi malom ...	10:34			4:33
Simánd ...	10:43			4:42
Fazekas-Varsánd ...	10:59			4:58
Uj-Szt-Anna ...	11:10			5:10
Zimánd-Ujfalu ...	11:31			5:32
Ötvenes ...	11:39			5:41
Arad ... ér.	12:00			6:03

Szeged		Győr			H. M. V. H. M. V.		
Állomások	H. M. V. 16 I. III.	I. III.	I. III.	I. III.	I. III.	I. III.	I. III.
Szeged ... ind.		éjjel 2:55	regg. 6:21	d. u. 5:04			
Uj-Szeged ...		2:55	6:25	5:15			
Szereg ...		H. M. V. 34	6:35	5:15			
Deszk ...		I. III. 3:27	6:47	5:27			
Gizi kitérő ...				5:43			
Kis-Zombor ...		3:57	7:13	5:58			
Makó ... ér.		regg. 4:15	7:27	6:13			
in		6:06	7:29	6:13			
Apátfalva ér.		6:27	7:47	6:13			
in		6:31	7:50	6:13			
Magyar-Csanád		6:39	8:12	6:13			
Nagylak ...		6:53	8:33	6:13			
Nagylaki kendergy.			8:38	6:13			
Csanádpalota		7:09	8:48	6:13			
Mezőhegyes ér.		éjjel 7:30	9:09	6:13			
in		4:00	9:14	6:13			
Peregi-major		4:15	9:28	6:13			
Tompa ...		4:30	9:36	6:13			
Battonya ind.		4:45	9:47	6:13			
9. sz. őrház ...		4:55	10:01	6:13			
Pécska ...		5:05	10:13	6:13			
Szt.-Tamás ...		5:15	10:30	6:13			
Csátelep ...		5:25	10:41	6:13			
Buzsák ...		5:35	10:51	6:13			
Arad ... ér.		5:45	11:04	6:13			

Arad		Győr			H. M. V. H. M. V.		
Állomások	H. M. V. 12 I. III.	I. III.	I. III.	I. III.	I. III.	I. III.	I. III.
d. e.	10:38	d. u. 1:27	d. u. 3:20	d. u. 6:31	este 7:00	este 7:30	
10:55		3:33	6:44	7:01	7:41	8:11	
11:08		3:45	6:56	7:13	7:53	8:23	
11:22		3:56	7:07	7:25	8:05	8:35	
11:38		4:11	7:18	7:37	8:17	8:47	
11:54		4:26	7:29	7:49	8:29	8:59	
12:02		4:37	7:40	7:61	8:40	9:10	
12:20		4:47	7:51	7:72	8:51	9:21	
12:23		4:53	8:02	7:83	9:02	9:32	
12:30		5:01	8:13	7:94	9:13	9:43	
12:42		5:16	8:24	7:105	9:24	9:54	
12:47		5:21	8:35	7:116	9:35	10:05	
12:58		5:32	8:46	7:127	9:46	10:16	
1:18		5:53	9:00	7:138	9:57	10:27	
		5:55	9:03	7:149	10:08	10:38	
		6:10	9:16	7:160	10:19	10:49	
		6:25	9:29	7:171	10:30	11:00	
		6:41	9:42	7:182	10:41	11:11	
		6:56	9:55	7:193	10:52	11:22	
		7:11	10:08	7:204	11:03	11:33	
		7:27	10:21	7:215	11:14	11:44	
		7:42	10:34	7:226	11:25	11:55	
		7:57	10:47	7:237	11:36	12:06	
		8:12	11:00	7:248	11:47	12:17	
		8:27	11:13	7:259	11:58	12:28	
		8:42	11:26	7:270	12:09	12:39	
		8:57	11:39	7:281	12:20	12:50	
		9:12	11:52	7:292	12:31	13:01	
		9:27	12:05	7:303	12:42	13:12	
		9:42	12:18	7:314	12:53	13:23	
		9:57	12:31	7:325	13:04	13:34	
		10:12	12:44	7:336	13:15	13:45	
		10:27	12:57	7:347	13:26	13:56	
		10:42	13:10	7:358	13:37	14:07	
		10:57	13:23	7:369	13:48	14:18	
		11:12	13:36	7:380	13:59	14:29	
		11:27	13:49	7:391	14:10	14:40	
		11:42	14:02	7:402	14:21	14:51	
		11:57	14:15	7:413	14:32	15:02	
		12:12	14:28	7:424	14:43	15:13	
		12:27	14:41	7:435	14:54	15:24	
		12:42	14:54	7:446	15:05	15:35	
		12:57	15:07	7:457	15:16	15:46	
		13:12	15:20	7:468	15:27	15:57	
		13:27	15:33	7:479	15:38	16:08	
		13:42	15:46	7:490	15:49	16:19	
		13:57	15:59	7:501	16:00	16:30	
		14:12	16:12	7:512	16:11	16:41	
		14:27	16:25	7:523	16:22	16:52	
		14:42	16:38	7:534	16:33	17:03	
		14:57	16:51	7:545	16:44	17:14	
		15:12	17:04	7:556	16:55	17:25	
		15:27	17:17	7:567	17:06	17:36	
		15:42	17:30	7:578	17:17	17:47	
		15:57	17:43	7:589	17:28	17:58	
		16:12	17:56	7:600	17:39	18:09	
		16:27	18:09	7:611	17:50	18:20	

1108—1906. pm.

Pályázati hirdetmény.

Arad sz. kir. város közönségénél megüresedett és évi 2200 korona fizetéssel valamint a megfelelő lakbér illetménnyel javadalmazott kamarási állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom ennek folytán mind azokat, kik az állást elnyerni óhajtják és az 1888. évi I. t. cz. 19. §-ában előírt képesítésüket igazolni tudják, miszerint kérvényüket hozzám f. évi április hó 7-ig beérőleg annál is inkább bemutatásuk, mert a később érkező kérvények figyelembe vételét nem fogom.

Arad, 1906. évi márczius hó 17.

Institoris,
kir. tanácsos
polgármester.

1—1906 m. g.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tesszük, hogy azoknak, akik a Belvárosban, Sarkad, Erzsébet Ségá és Pultura külvárosokban laknak a kamarási, azoknak pedig akik Gáj külvárosban és a tanyákon laknak a gáji alkapitányi hivatalnál kell bejelenteni, hogy hány darab sertést, vagy juhot kívánnak a folyó évben a városi legelőkre bocsátani.

A bejelentésekre a f. évi márczius hó 19, 20, 21, 22, 23, és 24 napjait tűzzük ki határidőül, amelyen túl bejelentések nem fogadtatnak el.

A bejelentések alkalmával lesznek kiállítva a juhokra nézve a kötelezvények a legeltetési díjak ama fele részére, amelyek nem a legelőre bocsátás előtt, hanem f. évi augusztus hó 20-ig fizethetők le.

A legelőre bocsátás napja később lesz meghatározva s közhírré téve.

Arad szab. kir. város mezőgazdasági bizottságának 1906. évi márczius hó 16-án tartott üléséből,

Varjasi Lajos s. k.
tanácsnok, elnök.

158—1906. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az Erzsébet külvárosban épülő községi elemi fiúiskola részére szükséges iskolai butorzat s különféle berendezési tárgyak szállításának elvállalása iránt folyó évi márczius hó 26-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár: 4195 korona.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapírokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1906. évi márczius hó 19-én tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel, s. k.
aljegyző.

Valódi orosz, Caravan és chinai**TEÁK**

eredeti csomagokban és kimérve.

Legkedveltebb fajták.

	csom.	Kor.
Különleges keverék	kis	—,50
"	közép	1.—
"	nagy	2.—
valódi Popoff	4 sz. tuczat	7.—
"	6 "	5.—
"	8 "	4.50

Legkedveltebb fajták.

	üveg	Kor.
Rum Jamaical	1/2 liter	1.70
"	1 "	3.40
"	1/2 "	2.70
"	1 "	5.40
" „Hungaria”	1/2 "	1.—
"	1 "	2.—

Valódi Jamaica**RUMOK**

ismert saját töltésű üvegeinkben.

Legelőnyösebben ismert bevásárlási hely.**Vojtek és Weisz**

drogueria és parfümeria nagykereskedése 253

ARADON.**Felnöttek és gyermekek**

előszeretettel veszik a friss és kellemes ízű

Hajós-féle**Csukamájolajat.**

Ára egy üvegnek használati utasítással 2 korona.

20 év óta tartó tyukszememet

kiirtottam az ön által feltalált világhírű Hajós-féle

„ANAGALLIN“-NAL,

miért is hálás köszönetet mond érte, tisztelője

Ára egy üvegnek 70 fillér.

Oláh Ferencz,
Arad-Ujtelep.

Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól; csakis Hajós-féle „Anagallin“-t tessék kérni és elfogadni. 3361

Rheuma, csusz, köszvény

fájdalmaknál rögtön enyhülést idéz elő a

„Methylol“ balzsam. (Törvényesen védve)

Egy párszori bedörzsölés után a legmakacsabb fájdalom is megszűnik. Ára egy adagnak 1 kor. 60 fill.

Kapható az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárában az Isteni Gondviseléshez

Arad, Andrásy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

141—1906. g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a városi szin- és bérház épület déli oldalán az első emeleten lévő, jelenleg Vajda Benő által bérelt 2. számú 8 utcai, 1 elő, és 1 cseledszobából és megfelelő mellék-helyiségekből álló lakásnak 1906. évi márczius 1-től számítandó 3 évre való bérbeadása iránt 1906. évi márczius hó 26-án d. e. 10 órakor árverést tart, azonban ajánlatok ezen idő letelte előtt is bármely napon a gazdasági ügyosztálynál megtehetőek.

Kikiáltási-ár: 1000 korona évi bér és 51 korona 12 fillér évi vízfogyasztási díj.

Bánatpénzül leteendő 100 korona készpénzben vagy elfogadható értékpapírokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1906. évi márczius hó 12-én tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel, s. k.
aljegyző.

M. kir. SZABADALMAZOTT

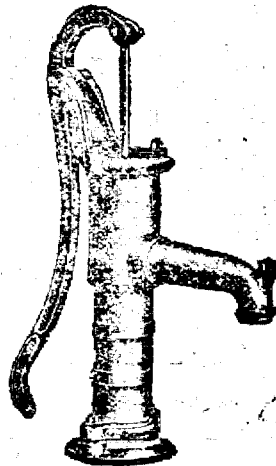
Borszivattyuk

és hozzá való legjobb minőségű gummi csövek legolcsóbb gyári áron.

A szivattyu hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, a szőlő magvak héjak és egyéb tisztatlanságok azonnal továbbíttatnak, ezáltal a szivattyu nem romlik és a bort nem ronthatja, a gépezet jó működéséért 3 évi jótállás, ingyen javítás.

Tüzi fecskendők

Golyó szelepekkel. Községeknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használatánál sem tagadják meg a szolgálatot, — a gép jó működéséért 3 évi jótállás (ingyen javítás), hozzá való országos egységes csavarok és a legjobb minőségű belüli gummirozott kender-csövek a legolcsóbb árban.

Kutak

a hozzávaló

csövekkel

olcsóbbak és jobbak, mint bármely bel- vagy külföldi gyárban.

Hönig Otto

m. királyi szabadalmazott tüzi fecskendő és szivattyu készítő. 274

Arad, Rákóczi-utca 27. sz.

Egy borprés eladó.

Tégla, Cserép

legkedvezőbben kapható
Pollak Sándor

törkemensze téglagyárában

Mikalakán, a Radnai-ut végén.

Városi telefon 206—255.

Gyári 515.

Rendelések felvételnek Karolina-u. 7. sz. Irodámban, vagy Rákóczy-u. 28. sz. lakásomon. A téglát vám és fuvarmentesen saját igáimmal házhoz szállítom. — A gyárba saját új műutam vezet. 84

Mielőtt

kávét vásárolna,

kérem tegyen egy próbavásárlást a híressé vált

Palermo pörkölt kávéból,

amely úgy teljes, mint fekete kávénak valami fenomenális finom, íze, aromája páratlan, az idegekre nem ártalmas, szapora és igen kiadó. Hetenként kétszer friss pörkölés; eredeti ¼ és ½ kilós csomagolásban csakis egyedül

Dürr Gusztáv

fűszerkereskedésében kapható

a városházzal szemben.

Értéktelen utánzatoktól óvakodni; minden csomag cégem nevével és olompecséttemmel van ellátva. 195

Könyvkötészetünkben

egy ügyes fiu

tanulónak

felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

1125—1906. pm.

Pályázati hirdetés.

Arad szab. kir. város közönségénél megüresedett és évi 2200 kor. fizetéssel, 440 kor. lakbérrel és 800 korona lótartási általánnyal javadalmazott Gáj külvárosi kerületi orvosi állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom ennek folytán mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtnak és az 1883. I. t. cz. 9. §-ában előírt, valamint tiszt. orvosi képesítéssel bírnak, miszerint kérvényüket hozzám 1906. évi április hó 10. éig bezárólag annál inkább bemutassák, mert az elkésztett érkezett folyamodványok figyelembe vételni nem felelnek.

Arad, 1906. évi márczius hó 17.

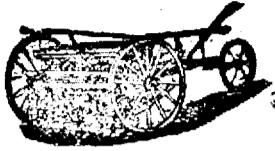
Institoris,
kir. tanácsos,
polgármester.

KRISER TESTVÉREK

TEMESVÁR, URL-UTCA 6. SZ.

TELEFON 765. SZÁM.

TELEFON 765. SZÁM.

Acetylen világítási berendezés vállalata.

Kitűnő szakerők, vizsgázott szerelők.

A Landeckéi Carbidgegyár délmagyarországi raktára.

Vízvezetési-, fürdőszoba- és minden a szakba vágó munkák pontos és szolid kivétele. 334

Állandó nagy raktár acetylen alkatrészekben, mint égők, üvegek, csillárok stb.

Mindenemű gazdasági gépek u. m.

TRIUMPH III.

szabadalmazott páros és páratlan sorvetőgépek stb. eladása

Viszonteladók kerestetnek.

Eladó szőlőoltványok!

Van szerencsém a t. szőlőbirtokos urak figyelmét felhívni, hogy a míg a készlet tart szőlőoltvány terméséből tavaszi szállításra kiváló szép

1 és 2 éves ősz gyökérzetű

bor és csemege-fajú szőlőoltványok kerülnek mérsékelt áron eladásra.

A nagy szárazság következtében kimaradt tőkék pótlására különösen ajánlhatom 2 éves igen erős fejlődésű oltványaimat, a melyek kívánatra már kora tavasszal szállíthatók.

Oltványaim aradi lakásomnál megtekinthetők, a hol a fajokra és árakra nézve bővebb felvilágosítással szívesen szolgál

WINKLER JÓZSEF

297

szőlőoltványtermelő

Telefon 410. Arad, Batthyány-utca 13. Telefon 410.

Meglepő szép husvétai ajándékok!

Illatszerek, locsolóvizek,

husvétai tojások illatszerrel töltve.

Ragyogó színű tojás festékek.

Mikado papír! — Ostara papír!

nagy választékban.

Ujdonság! **Serailparfume.** Ujdonság!

Vrai violette! mesés ibolya illatt.

Ideal parfume.

Kapható:

Rozsnyay Mátvás

gyógyszertárában

3841

Arad, Szabadság-tér.

Schveffer és Vörös

virágkereskedésük

Aradon, Minorita-palota.

Elfogad a legjutányosabb árakban

koszoru, csokor

és egyéb

virág-diszítéseiteket.

Parkirozásokra tervvel és költségvetéssel díjmentesen szolgálunk. 645

Jegygyűrűk!

és mindenemű ékszerek 14 karátos aranyból és finom ezüstartól, ugyszintén arany, ezüst, orosz tulaezüst és mindenemű fém és inga, fal, ébresztő órák rendkívül nagy választékban, olcsó árak mellett kaphatók

IGAZ SÁNDOR

mű-órák és ékszerésznel

Arad, Szabadság-tér.

Simonyi-utca sarkán, régi azienház épület. 232

Kérem a ezéget nem össze-
tévesztetni!

Uraságoktól

használt nyári és téli férfi-ruhákat, utazó bundákat, háló, ebéd- és más butorokat a legmagasabb áron veszek és eladok rendkívül olcsó árak mellett. Kívánatra házhoz is megyek. Frack öltönyök kölcsöndíj mellett kaphatók.

ROTH A.

Aradon, Asztalos Sándor utca 5. sz., az „Arany ABC” mellett. 231

Kérem a ezéget nem össze-
tévesztetni!

Lakás kiadó.

Kelemen-tér 7. sz. u. házban

az I-ső emeleten 699

3 utca-, elő-, fürdőszoba és mellékhelyiségekből álló

erkélyes sarok lakás,

2 utca-, 1 udvari elő- és fürdőszoba 3 mellékhelyiségekből álló

lakás

május hó I-re kiadó.

